

העולם הזה

מה גביא אה
השנה החדשה?

השבועון המצויר
לאינ

7.9.1950 / כ"ה אלול תשי" / שנה 13 / 672.57

גליון ראש השנה

לקוראנו

גליונות ראש-השנה מצטיינים, בדרך כלל, בשפע של גיר ובשפע רב עוד יותר של סקירות משעממות על מאורעות השנה שחלפה. מן הצורה הראשונה פטר השנה את קוראנו שר הצנע, המכריח אותנו לקמץ קמוץ אכזרי בניר כדי שלפחות בערב החג יספיק מספר הגליונות לכל המבקשים לקרוא את העתון. למטרה זו ויתרנו גם על הדפסת עמודים נוספים של מודעות — הכנסה של כמה מאות לירות.

מן הצרה השניה — שפע של סקירות שנתיות משעממות — פטרנו את קוראנו בעצמנו. במקומן מגיש לכם עורך-התחרויות שלנו חידון-ענקי, המקיף את כל המאורעות החשובים של השנה. לקוראים יש הזדמנות לבדוק אם זוכרים הם מה הביאה להם שנת תש"י. חידון זה מתפרסם חרף התנגדות מזכירות-המערכת, הטוענת כי כבר אין באפשרותה להתגבר על ערימות התשובות להתחרויות השונות: החידון המוסיקלי המסתיים השבוע (הפתרים מתבקשים עתה להמציא את פתרון כל המשתתפים יחד) ותחרות הכותרות לעמוד הקאריקטורות של דוש (מספר התשובות כה רב, שדוש לא גמר עד היום למיין אותן ולבחר בטיבות).

בשטח הבינלאומי מתרכזים המאורעות החשובים ביותר של השנה באסיה. המהפכה האסיאתית הגדולה עלולה להכריע לא רק במאבק ההיסטורי בין שני הגושים הרעיוניים, אלא גם לתת ברבות הימים מרכז-כובד חדש לעולם. אירי אגרי השייך לאסכולה האסייתית (הסבורה כי כמדינה אסיאתית חייבת ישראל להפיש את עתידה במזרח, ולא באירופה) מנתח בגליון זה את המהפכה הזאת בעזרת מפת-התמונות שהוכנה בידי ציירנו דוש.

במערכה האסיאתית נמצאים העתונאים בקריאה הראשון (8 מהם כבר נהרגו בקוריאה). אצלנו, בארץ, קשה יותר לצי תונאים להילוח אל יחידות הפעולה. בכל זאת עלה עתה בידי חברינו שלום כהן ומקסים סלומון להשתתף בפעולה אמתית נגד מבריחים בגבול המשולש — ולהגיש בגליון זה את הרפורטג'יה שלהם לקוראים.

בפעם הראשונה מופיע בגליון זה שמו של כתבנו מונטי ג'יקובס — הידוע לקוראנו מרשימותיו שהיו עד כה חתומות בשם "סופרנו המשוטט". מונטי הוא יליד בריטניה, התפרסם בארץ ככתב-כוכב של "גיר-סלם פוסט", ונחשב בחוגי המקצוע כאחד מחמשת הרפורטרים הטובים ביותר בארץ. הוא נשוי לצעירה יהודית-אמריקאית חמודה, מחונן בחוש הומור מיסטי, ובאומץ לב שאינו נרתע מלגלות פגמים ציבוריים. רשימותיו על החיים היומיומיים באמריקה שופכות אור על קטע קטן של העולם המתכונן — בדרכים מזורות למדי — מלחמת השמדה סוטאלית.

מונטי ג'יקובס

מכתבים

ההערה שלכם שרק הספרדים יכולים להיות גשר בין היהודים והערבים נכונה בהחלט. הרבה פעמים עלה על דעתי שכל האיבה הזאת בין שני העמים לא היתה צריכה להתחיל לוא עמדו בראש הישוב לפני 30 שנה אנשים מבני עדות המזרח.

שיכלו להבין את הנעשה בלב הערבים. אם אמנם אמר זאת מר שיטריט כבר אז, הרי שהוא ראה את הנולד יותר מכל מנהיג לאומי אחר.

כ.ד. כהן, תל-אביב.

כפיה דתית

זה כמה שבועות אני קורא את "העולם הזה" והוא מוצא חן בעיני, מפני שזה שבועון על-מכלגטי ובין-מפלגתי, התופס עמדה של ניטראל-יות ואי-הזדהות עם כל גוש, שכבה או כת. אולם בפרט אחד נפגם כלל זה: יש רושם ש"העולם הזה" משמש במה לרגשות האנטי-דתיים המפעמים בחלק מההמון. מדוע לכם לפגוע בקוראים המסורתיים הרבים?

שנית, הייתי מציע שתתנו מקום על דפיכם לזיכוח חפשי בנוגע לבעיות המסתגנים. אל לכם לשחות באגם ההומניזם הספשי, בו בזמן שיהודים נהרגים יום-יום בגבולותינו. אדרבא, הראו שיש לכם דם נוסו לדרוש הומניזם ופציפיות מעברו השני של הגבול.

מרדכי ברודאי, תל-אביב

בנוגע לדת: "העולם הזה" אינו אנטי-דתי. הוא מתנגד לכל נסיון לכפות מנהגים דתיים על הציבור הבלתי-דתי — כשם שהיה מתנגד לכל נסיון לשלול מן הדתיים את הזכות לשמור על מנהגיהם.

אין אנחנו מסיפים להומניזם כדי להועיל גדולת, אלא כדי להועיל לעצמנו. יחס בלתי-אנושי אל אדם יפגע ראשית כל בנו עצמנו.

"אני הייתי במצרים"

דומני שכתבתם המיוחד שביקר במצרים ("העולם הזה" 671) מגוים קצת בהערכת הכוחות

"ישראל — מדינה אשכנזית?"

אין מלים בפי כדי להודות לכם על מאמרכם הנועז, החושף לעיני כל את הנגע המאמר של הפליה נועזת במדינה ("העולם הזה" 671). מאמר זה מוסיף חליה לשרשרת מאמריכם הגדולים שהכריחו כל אדם הגון לערוך חשבון נפש: "כיצד מגרשים מסתגנים", "האם גיוס הבנות מיותר", "נוער מחפש את המחר" ו"מה נעשה בערביי ישראל?"

רבים הסולדים מכני השחיתות הציבורית מסביבנו והחולמים על היתרי יציאה שואכים כח חוש כשהם רואים שעוד יש אנשים במדינה המעניזים להרים את קולם ולומר את האמת.

רפאל בנימין ששון, תל-אביב

לשם מה לכם לזרות מלח על פצעים? למי תועיל רפורטג'יה כזאת, אפילו אם היא נכונה?

שמואל מור, תל-אביב

...הייתי צריכה להנשא לבחור "אשכנזי", שהי כרתי בנוער העיבור. כשנוער להוריו התנגדו לזה שישא "שחורה", והכריחו אותו לקחת פולניה. האם צבע העור חשוב יותר מאשר האושר?

ח. מ. כרם-התימנים

...אם לא ישימו קץ לדיכוי הגועלי הזה יבוא היום שניקח את העניינים לידינו ואז אוי ואבוי לכל הפרצופים הלבנים...

"בן עדות המזרח", רחובות

מדוע לא היו אצלנו, בחטיבות הלוחמות, כל הבדלים בין "אשכנזים" ו"ספרדים", והיתה דעה כללית שדוקא התימנים מצטיינים בקרבות? אם אמנם הופיעו כל ההפלות הישנות מחדש במדינה אז זה סימן נוסף להשתלטות הכללית של הזקנים על חיינו, שהרסו את כל מה שאנחנו יצרנו מבחינה רוחנית בימי המלחמה.

ישראל פריש, (אשכנזי), תל-אביב

התפלאתי לראות שכתבתם החת התמונה שלי במשאל שלכם כאילו עניתי לסופרכם שאין לי מה לאמור על הפליות הספרדים. תשובתי היתה: "אותי אישית לא קיפחו בחיי, אבל ידוע לי שישנן הפליות עדתיות".

יעקב הסין, תל-אביב

אנו מצטערים על הטעות. תשובה זו מעלה, כמובן, באחוז אחד נוסף את מספר הנשאלים שענו כי יש הפליה עדתית.

TABACS & CIGARETTES MATOSSIAN
"50" "10" "ANONYME"
טוב וסיגריה

מטוסיאן

...ידועה בטיב ובטעם

נר דו-שבועון בעריכת י. תלמי (ר.ב.) הופיעה חוברת כפולה (ט"ו-ט"ז) בת כן: פרופ' א. סימון, "שברים" ר.ב., "אגרת לשגריר מכובד" ד"ר מ. רושחל, "זרמים בחינוך" ד"ר וולטש, מ. סמילנסקי ואחרים... בת ספת האנגלית: ו. צוקרמן, "ישראל והערבים" להשיג בכל הקיבוצים

סיבול להסרת חובות השתגוז הורידו את משקלכם המיותר תשפרו את בריאותכם עלידי אלקטרו-מסו בשיטה החדשה ביותר **הרחקת שערות מהפנים וכמיוחד גם מהרגלים** **מכון דרמה** רח"ב גירגי אליוט 12, ת"א

ציון חברה לבטוח בע"מ

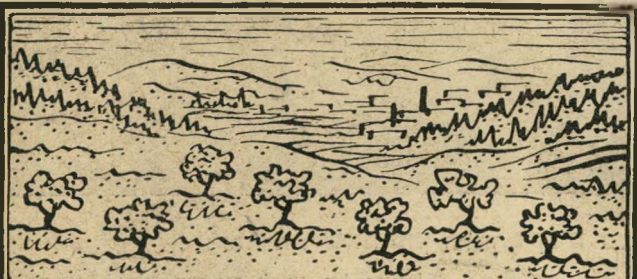
מאזן מרוכז ליום 31 בדצמבר 1949

ל"י	פסיב	ל"י	אקטיב
108,500.—	הון, קרנות שמורות ויתרת ריוח	133,785.—	מוזמנים בקפה ועדפים בבנקים
527,546.—	קרנות בטוח	413,605.—	השקעות (גירות ערך, משכנתאות, הלוואות וכו')
185,266.—	תביעות תלויות, זכאים, ותשלומים למפרע	139,524.—	פרמיות לגביה, חברות בטוח ונתבעים שונים
191,190.—	פקדונות בטוח משנה	325,588.—	קרנות בטוח משנה
1,012,502.—	ס"ה	1,012,502.—	ס"ה

תשי"א למאמץ נוסף למען המדינה

עטים חברה לתוצרת מפרי הארץ אחים בזרנו בע"מ
אחים בזרנו בע"מ בית חרושת לסיגריות

ונטעתים
על-אדמתם
ולא ינתשו
עוד מעל
אדמתם
אשר-נתתי
להם...

עמוס ט טו

נת פריחה
לארץ ולתושביה
מנוחה ונהלה
לעולים אליה

בלו בנד

88.50

המפגשים בארץ הנילוס. למקרא הדברים אפשר היה לחשוב שעומדת לפרוץ שם מהפכה קומרניסטית בכל רגע. אמנם לא הייתי בחודש האחרון במצרים (בפעם האחרונה הייתי שם לפני

3 שנים), אך איני משער ששלטון הפיאודלים שם חלש כיום יותר מאשר היה אז.

אלברט מוכסאוף, ירושלים
איננו מוצאים בדברי כתבתנו כל זכר העול להתפרש כנבואה למהפכה קומוניסטית קרובה במצרים. כתבתנו עמד רק על המבוכה והאכזבה שהעורר המצרי המשכיל חס בהן אחרי המפלה המצרים בארץ.

שדים למקסים

העבירו נא את ברכתכם לצלמכם מקסים סלומון, אם הוא יושב עוד במאסר. הרומאן של ידיים "העולם הזה" (671) היה גהר. חברותי ואני דואגות לו נורא.

דינה ג. טבריה

אל תדאגנה. מקסים יושב במאסר רק יממה אחת. ושלומו טוב.

"יורם בן-דודי מחפש חברה"

אם יורם בן-דודי מגבעתי-ברנר מרגיש את עצמו בודד ("העולם הזה" 670), מדוע לא יתקשר עם רישה החיפאית, גיבורת "בצע חלום", אם אין לו קשרים הדוקים עם חברתו בקיבוץ? לקוראי "העולם הזה" היה זה גורם נחת רב לזאת היו שני הגיבורים מתידדים.

אליהו עבוד, ירושלים

איננו סבורים שיו"ם זקוק לעצות בשטח זה מצדנו. הוא נראה לנו מוסתך מאד לדאוג לעצמו.

ספרים ופוליטיקה

בין יתר המדורים שב"העולם הזה" יש גם מדור לספרות. אך למעשה זה הוא מדור פוליטי מובהק. את זה ראינו בשבועיים האחרונים.

זה המאמר השני בו מדגיש מר מידד את מעשי הזוועה של אצ"ל. אני יכול לעזור לו בהשגת חומר רב על מעשי זוועה שעשה הי ארגון שהוא היה חרר בו.

יצחק אייזנזון, תל-אביב.

(א) כותרת המדור היתה "ספרים" ולא "ספרות". הספרים הנדונים היו פוליטיים, ולכן דיר יאסין. את מעשי הזוועה לא אנו "הדגשנו" כן גם באמנות שוללים אנו את הגישה האסתטית העקרה.

(ב) מידד עצמו הזכיר את בלד איסין יחד עם דיר יאסין. את מעשי הזוועה לא אנו "הדגשנו", אלא עושיהם, המספרים עליהם בגאווה.

פגמים בלשון

בגליון 669 כותב המבקר התיאטרוני שלכם על המחזה "העולם לא יכול לחכות", ומסיים את מאמרו כהאי לשון: "איננו חושבים כי חזר בעל השכלה גבוהה צריך לטעות בין

ר. לוי, פתח תקוה.

(א) העולם אינו יכול לחכות. (ב) גם אם אין הוא מעיר לאחרים עליו להזהר בלשונו. (ג) ראה מלוננו של בן יהודה כרך ראשון עמוד 523 א, שורה 13 וההערה, וכן "בין כה וכה" ואעפ"כ צדקת, וטעות דפוס היתה אצלנו. (ד) אין אנו גורסים כך.

האם בא האל מאדום?

קראתי את תשובתכם למכתבי ("העולם הזה" 670), וקראתי את שני הפסקים, ואני מבקש את רשותכם לפרש אותם לכם.

(א) הפסק השני שפיעהו סיג: "מי זה בא מאדום, חמוץ בגדים מבצרה?" אומר לכאורה כי ה' בא מאדום, אולם אם נקרא את כל הקטע, הוא מתכוון כי ה' יקם את נקמת ישראל-מאום, והשמות אדום ובצרה הם הגתות, המקומות מהם חזיר ה' אחרי הטבח שערך בהם.

(ב) הפסק השני שפיעהו ה': "ה' בצאת משעיר בצערך משדה אדום", גם הוא לכאורה מרמז על מקום ממנו בא ה'. אולם אם נקרא את כל הקטע נראה בברור כי כל כונת הפסוק קים האלה היא להזכיר את כל המאורעות הי מופלאים שארעו בימי מלך תורה.

אברהם מרגלית, חיפה.

(א) הזכרנו עוד פסוק שלישי: "חזקאל ל"ג 10, "ויהיה שם היה". (ב) ישעיהו איננו מדבר כלל על נקמה באדום. להפך: הוא אומר "ואבוס עמיים באפי" ולא "עם", ואדום איננו עמיים. (ג) לשם מה יזכר בשירת דבורה מתן תורה? המלים "זה סיני" הן בלי ספק תוספת, שאינה מתאימה לא לתוכן ולא לקצב. (אולי הערה בשולי הגליון). (ד) לא ערערנו על מקור ריותה של האמונה המונותאיסטית; אבל אתה מדבר על "התקופה שאנו עוסקים בה" כאלו נכתב כל התנ"ך בדור אחד. בשירת דבורה כתוב "יבחר אלהים חדשים"; "יתת אומר" הלא את אשר יורישך כמוש אלוהיך תירש"; "ויקמו להם בני דן את הפסל, ויהונתן בן גרשם בן משה, הוא ובניו, היו כוהנים לשבט הדני עד יום גלות הארץ"; דוד אמר לשאול: "כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת יהוה, לאמור: לך עבוד אלוהים אחרים"; "ויהי לעת זקנת שלמה נשיו חטו את לבבו אחרי אלוהים אחרים". האמונה המונותאיסטית היא אמונה כי יש רק אל אחד, וכפי שראית מהדוגמות שהבאנו, לא בבת אחת שונרה. דרך אגב, בישראל היה נהוג פולחן שונה מהנהוג ביהודה, אם כי האלים היו משותפים.

ניד המודעות

"העולם הזה" הפך בחדשים האחרונים לעתון הטוב ביותר במדינה — העתון היחיד שאפשר לקרוא מן המלה הראשונה עד האחרונה. יש לציטער על קיצוב הניר, המונע מאתכם מהוסיף למספר העמודים — אילם יש להצטער עוד יותר על כך שאתם מקדישים גם במספר העמודים המצומצם מהם כה נרחב למודעות. יתכן שאינכם יכולים לוותר עליהן מבלי לפגוע בתכניי ובאיכות העתון — אילם מדוע לא תחסלו את המודעות ותעלו את מחיר העתון? רטחוי שריב רובם של הקוראים היו מוכנים בחפץ לב לשלם גרוש אחד או שנים יותר, אם תתנו שני עמודים נוספים של חומר קריאה במקום המודעות.

אוריאל הנציגר, ירושלים

כבר עתה דוחה "העולם הזה" מספר ניכר של מודעות, מחוסר רצון להגביל עוד יותר את חומר המערכת. המערכת מוכנה להעביר את הצעתך להנהלה, אם יהיה הבטחון שזו דעתם של רוב הקוראים.

ה ש ע ר

אילו היה מפקדה מחלקה טדי מחכה או לפני שנתיים, עד שיבא תור הגיוס של הגברים הנושאים, היה מן הסתם מקדם היום את פני השנה החישה בחיק משפחתו. מכיון שהיה "משוגע" (או עוד קראו לה: "בעל הכרה") — לא חיכה. הוא היה בין המגויסים הראשונים של מלחמת העצמאות. בראש מחלקתו יצא לקרב על לטרון.

כאשר מרו לעדית הקטנה שאבא לא יחזור עוד, היתה עצובה מאד. אבל את משמעות המלים לא הבינה — ואינה מבינה גם כיום. היא יודעת רק שלילדות האחרות יש אבא, ושלה יש סבא (שאפשר לספס עליו) ואמא (שאפשר להתפנק אצלה). כהרבה ילדים אחרים ציפתה גם עדיה למתנה לראש השנה! ואמנם קיבלה שי: מכתב של מדינת ישראל המודיע לה שה"העניקה" החדשית שלה הופחתה מ-27,500 ל-13 לירה. האמתלה: אמא עובדת כמורה.

אילו היתה עדיה גדולה יותר, יתכן שהמילה "העניקה" לא היתה מוצאת חן בעיניה. אין זו הגדרה קולעת לפרעון השטר הקדוש של המדינה, שטר מוכתם בדם, לפקודת עדיה. 120 הגברים והגברות המחוקקים את חוקי ישראל קבעו לעצמם משכורת לא קטנה. משכורתם עולה פי 10 על זו שהם מוכנים "להעניק" לעדיה. יתכן שלא שמעו מימיהם כי אם עובדת נאלצת להוציא על הטפול בילדיה יותר כסף מאשר אם המשתופת על שפת היים. ויתכן גם שזכרונם, כזכרון רבים מאתנו, קצר הוא.

כתובת המערכת: לילינבלום 12, ת"א, ת. ד. 136, טלפון 4414 / האחראי: מידד שיף / העורך: אורי אבנרי / המו"לים: א. גורדון וש. כהן / דפוס מ. שהם, פיז 6, תל-אביב.

הידיעה נמסרת: איסמעיל (במרכז), אחד האנשים ה"נאמנים" בכפר, שמע כי פלאח ידוע עומד להבריח סחורה מעבר לגבול. הוא חוסר את הידיעה ל"חואגיה וולף" (שני מימין), קצין המכס האחרון.

המשמר יוצא: קבוצת שוטרים עבריים וערביים, לבושים מדים וכפיות, יוצאת בליל סופרנו כדי לשים מארב למבריחים. השוטרים מכירים כל שביל באזור הגבול — הם השתתפו בעשרות מארבים כאלה.

מקום הסתר? לפי הידיעה, יעברו המבריחים את הגבול במקום זה. חירבה זו עלולה לשמש מחבוא — להם ולסחורותיהם. השוטרים בודקים היטב את השטח לפני שהם מציבים את המארב. הזהירות משתלמת.

מאת סופרנו שרום כהן וצלמנו מקסים סלומון

עתה הוא קצין מכס באזור התיכון, אחראי למניעת הברחת סחורות מעבר לגבול המזרחי. עם חולית השוטרים שברשותו הוא מס' ייר, מארגן מארבים, מבקר, מחפש סחורות מוברחות. אין גבול לפעילותו.

כשנכנס למשרד בקשתי את רשותו להי' לות אליו אם הוא עומד לצאת לפעולה.

הוא השיב כי אמנם עמד לצאת עתה למארב, אך יוכל לקחתני רק אם אקבל רשות לכך מהמושל.

למולנו נכנס באותו רגע המושל הצבאי, רביסון מתחיהו סריקין. למשמע בקשתנו חיין, התרה בנו כי הדבר כרוך ב' מידת מה של סכנה, והרשה לנו להצטרף לחולית המארב של שוטרי המכס.

בחוץ כבר התכוננו האנשים ליציאת. הם בדקו את נשקם והמתינו לפקודת תוזה, כמה רגעים היה עלינו לחכות עד אשר מצא הצלם כפיה, כי לא יצו: "לביט בשטח", "באת לעיר — נהג בנימוסה", ובמ' קום שהכול חובשים כפיות, צריך גם הוא לענוד כפיה. כש' היה הכל מוכן, יצאנו לדרך. הלכנו בערך 3 קילומטרים, דרך שדות ומטעים, בשטח הררי. הובילנו שני פלאחים דרך שבילים צרים, במרחק מטרים אחדים מאתנו היה הגבול.

על רכס אחת הגבעות, שעליו הודקר בית גמור למחצה, נעצרנו והוצב מארב. לפי הי' דיעות שנמסרו, על המבריחים לעבור פה, לא ידוע מה יכריחו או איך יבריחו. ידוע רק שיצאו ממקום פלוני בכדי להגיע למקום פלוני.

מולנו השתרע "חוץ לארץ". בשטח ואדיות וסלעים, ובין שתי המדינות אין כל גבול ממשי, אין כל מעצור שימנע אנשים מעבור מטריטוריה אחת למשנה.

ואמנם הפך אזור זה מרכז הברחה, ומכ' ריחים הכל. זה כמעט מקצוע לאומי באזור. פרות, זהב, קפה, בדים, סוכר, טבק. אין דבר שלא כדאי להביא מעבר לגבול, כי במחיר הסחורה המוברחת יקבלו מחיר העולה סי כמה על זה ששלם.

הכינו למעלה משעתים לבואו של המושל הצבאי. היה עלינו קודם-כל לקבל ממנו אי' שור לצלם באיזור. בפרוודור הצטופפו אנ' רחים חבושי כפיות, מחכים בסבלנות לתורם להכנס ל"מוסאעד", כדי להסדיר את עניניהם הרבים. יש הרוצה רשיון נסיעה ליפו ויש המבקש הלוואה לקנית זרעים.

בפינת החצר עמדה קבוצת שוטרים מזוינים. לפי הסמלים שעליהם הכרנו כי הם שוט' רי מכס. אתם עמד איש רחב גרם, תכול עינים וקרח במקצת, לבוש מכנסיים קצרים. על רא' שו חבש כפיה ואקדה היה ת' לוי במתניו.

התקרבותי לקבוצה בתקוה כי אוכל לשמוע מהם ספורים מרתקים. מכוון אחר התקרב אליהם אדם צנום, כשהוא מ' עיף מבטים חשדניים לכל עבר. הוא אמר משהו לאיש בעל ה' אקדה, גרמה שדבריו עוררו התענינות רבה בקבוצת השוט' רים.

החלטתי לברר את הענין, ו' גשתי אליהם בחשאי. הצנום הסביר לבעל-האקדה, שכניהו בשם "חואגיה וולף", כי הדבר צריך לקרות ליד מטע התאנים

"הם" יבואו מטול' כרם לאורך הוואדי, ואם מישהו יארב להם, ודאי יתפסם.

לא המתנתי להמשך הדברים ורצתי לתפש את מקסים סלומון, צלם המערכת, שגילה אלי בסיוור זה. בינתים שאלתי מיהו "וולף" זה, אשר אליו פנה אותו צנום בספרו המי ענין.

חואגיה וולף, או בשמו הרשמי מר וולף גולדמן, הפך דמות אגדתית באזור זה מזמן. משך שנים רבות היה המוכתר של כפר יונה ואין אחד בכפרי המשולש השכנים שלא ה' כירו.

בימי הקרבות נכנס חואגיה וולף לאחד הכ' פרים הערביים, לאחר פעולה באיזור, ודרש שימסרו לו אי' גוית אחד ההרוגים. איש מתו' שבי הכפר לא העז לפגוע בו, חלף חזר כשעל שכמו גוית ההרוג.

מקסים סלומון

הסימן: הצופה הערבי על גג בית קרוב נותן את האות שאנשים חשודים מתקרבים

המארכי: בעוד השוטר מוצב בנקודת התצפית ומוכן לפעולה (שמאל למעלה) קובע חוואדג'יה וולף את פרטי הפעולה. מימין — סופרנו שלום כהן, המשתתף כחייל ותיק בדיונים אלה.

פלדאח או מבריה? זה כפרו — ואין חוק האוסר עליו להיות כאן. בכל זאת כדאי להיות בטוח שאיש זה אינו שייד לכנופית המברייחים.

יש גם המברייחים מפה לשם. פח גפס העולה 300 פרוטות אצלנו נמכר ב 700 מיל בכסף פלשטינאי מעבר לגבול.

כל הזמן ישב והתפלל יעקב, אחד השוטרים, כי לא תהיה אשה בין המברייחים. מוטב מב' ריחים מזוינים מנשים. הן בדרך כלל מברייחות מטבעות זהב או אריג שהן מצניעות על גופן.

פתאם התמתח הזקיף. מורה הדרך שהעמדנו על גג הבית הגדול מנסנף בידו, — המברייחים מתקרבים.

מולנו היה שיח גדול. כמה רגעים היה הכל שקט ודומם, והנה צצו מעבר לשיח, כאילו מעשה קוסם, שתי דמויות, אחת גדו' לה והשניה קטנה וביניהן, נושאות שק. ה' שוטרים הניחו להם להתקרב עד שהיו רק מספר צעדים ממקום מחבואנו.

פתאם זנקו שני השוטרים קדימה, את גש' קם החזיקו רק לשם הרושם, כי המברייחים, אב ובנו כנראה, לא היו חמושים. דומה ש' תפיסתם היתה דבר רגיל, כי הם לא ניסו להתחמק או להכחיש, כנהוג אצל כל אדם הנתפס בקלקלתו. הם הניחו לשוטרים לחפש בשק. מתחת לעלי גפן התגלתה לעינינו ערי' מת אריג חדש.

אם קוינו למארב דראמטי, להתנגשות מזור' ינת עם מברייחים פראים בנוסח "כרמן", הרי התאכזבו. התאכזבו ביחוד הצלם, שקינה ל' צלם תמונות של פעולה ממש, עם יריות ו' הרונים. אולם בשביל חולף וחוליתו היה זה נצחון. אמנם נצחון אפור וקטן, אבל בעבור דהם הקשה והאפורה כל נצחון, יהי קטן ו' אפור כאשר יהיה, הוא נצחון.

כי המאבק לחיסול ההברחה אינו שרשרת של קרבנות-יעק, תפיסת מחסני זהב או עדרים של מאות פרות. זוהי שרשרת של מאבקים קטנים תפיסת כמויות קטנות של סחורה — המצטברות בסופו של דבר למאון גדול מאד.

המברייחים מופיעים! הידיעה היתה נכונה. שני אנשים עברו את קו הגבול — השביל הצר, מרחוק — כששקים על שכמם. הם פונים לכפר. אין — הם יודעים שמרחק כמה מטרים סכונים אליהם הסטנים של השוטרים

הביתה! המברייחים — אב ובנו — מרימים שוב את הסחורה על שכמם וממשיכים בדרך שקבעו לעצמם — בלוי' השוטרים. הפעולה נסתימה. הצלחה קטנה — אך אחת מני רבות במאבק.

הנה הסחורה! מתחת לעלי גפן מוסתרים בדים שנקנו בסול'כרם. ערכן אינו רב — אולם הסכומים הקטנים מצטרפים למאון גדול מאד.

גיטלמינים באו מאמריקה בשעת האפס, לפני הפניה הגדולה של ראש הממשלה בדבר תכנית הביליון, הר כיר מלון "המלך דוד" בירושלים ירדו גר דול, שבו נפגשים אנשים שונים, משוחח חים ביניהם כאילו היה לאחד משנהו למ- כירה ולשני התכייף לקות. היו אלה אנ- שי מפלגות, שרים לשעבר, עסקנים וגם עתונאים, שעמלו קשות "בכל החזיתות"

הגיטלמינים במלון המלך דוד

מר שור ענד עניבה אמריקאית...

ראש הממשלה נכנס בצעדים מהירים, ממש כמצח תומורת המתקדם אל עבר הדוכן, כשהצמדים מפעילים את אורותיהם. ד"ר נחום גולדמן הסיר את מעילו מחמת החום. איש לא הלך בעקבותיו. שר החוץ היה לבוש אלגנטית, ראש הממשלה אף הוא, התאים מלבושו לצורך השעה, וא פילו שר החינוך שלנו, מר שור, הופיע לבוש כותנת אמריקאית ועניבה שאובן קשירתה העיד, כי השר עמד בפני הראי כטרם יצא למלון "המלך דוד" (אך ספק אם הסתכל בראי בשעה שקשרה...) אך על כולם הטבל לבוש ההדר של שר האספקה. ואו החלו הנאומים באנגלית. ראש הממ- שלה פתח ומסר את רשות הדיבור לשר החוץ, כדי שזה האחרון יקרא את אשר כתב הנשיא לראש הממשלה. כולם מחו כפיים.

כדי "להוציא" משהו, כאן, באולם הגדול של המלון, נתכנסו מנהיגים ציונים ויהו- דים אנטי-ציונים ועל כולם יהודים אישיים שנפל בגורלם להיות מיליונרים או כלכלים- גדולים. ומשנשאל אחד מה דעתו על סיכויי ה- השקעות והלוואות אמריקאיות לישראל, הר- הר רגע ואמר: "מובטחני כי אילו שלחתם בריגדה אחת לחזית קוריאה, היה הדבר מר- עיל מאד מאד". האיש שאמר זאת עומד בראש חברה גדולה מאד באמריקה, שת פוקתה החדשה (חומר חיוני מאד בישראל) יכולה לספק את תצרוכתה הדרושתית של ארצנו. וכאשר נשאל אם אמנם יש ש- דעתו הוא לפתוח בעסקים עם ישראל, אמר: "בתנאים מסויימים — כן". והוא פירט כמה וכמה תנאים, ביניהם מצב מדי- נה יציב עם השכנים והבטחה כי יוכל להוציא מכאן דולרים.

נואם נואם ומבטאו, אך ברעיונות הודהו זה עם זה לחלוטין ובפעם המאה נשמעו מסכרי העולים, קיבוץ גלויות, קשיים ענקיים וכו'. ואו, אחרי החלק הרשמי, קם משלחן הנשיאות אדם צעיר אהה, הוא מר קולאק, הנספח לעתונות, והודיע בג- סות "מבקשים מהעתונאים לעזוב את ה- אולם". בו ברגע עתונאים וצלמים על מטל- נואם כשעשרות עתונאים וצלמים על מטל- טליהם נסחבים ברעש החוצה, וכולם מש- אירים באולם את "בא כוחם" היחיד, מר אגרון, מנהל שירותי המודיעין של הממ- שלה, שקיבל כנרא רשות להסאר במקום, על אף היותו עתונאי (היינו אדם מסכן).

במקום זה התערב אורח אחר, אף הוא בעל השפעה עצומה במשק מסויים באר- צות הברית: "כן... ועוד דבר אחד שהוא חשוב מאד — חוקה. עדיין אין קונסטיטר- ציה בישראל. וכדאי מאד לדעת מה מח- ייב את הממשלה. ומלבד זה — מנין לה, לאיש שישכן מיליונים, שבחירות הבאות לא יבוא לקואליציה עם מפ"ם?" וכאן, ושענו המלה מפ"ם, התערב שוב אדם שלישי, שלא הצלחנו לזהות את ה- שיבותו הכלכית או הפוליטית: "שמעתי כאן היום, שבישראל ישנם שני עתונים יומיים הכותבים בזכות קוריאה הצפונית. ואחד מהם הוא של מפ"ם". דהאטס איט! השיב בן שיחנו. אבל כמובן, ביחס לקיבוץ גלויות, ביחס לעליה — נגביר את המאמצים כדי לגייס כספים... ואגב, מיכרז אני לומר, כי הודעתו האה- רונה של ה"פריימיניסטר" שלכם על אמ- ריקה, שאיננה גלות — עשתה רושם מצוי- ין אצלנו... אפשר יהיה עתה להגביר את המגבית..."

ושם, בחוץ, שאל עתונאי אחד את רע- הו: "על מה מדברים שם בפנים? סו"ס חייב אני לשלוח סיפיר לעתונני על עצם הדברים" — השיב לו חברו: "אני יכול לר- מר לך רק על מה של מדברים שם כעת — לא מכרזים ברגע זה על סוצי- יאליזם".

50 ה-V. I. P. החמטין בחוץ הלך וגבר והאוויר היבש והחם חדר לאולם הקריר של מלון "המלך דוד", כאשר האשים החשובים מאד (בעק- בות הכינוי הרשמי "וי — אי — פיס — ואיי אימפורטנט פרסונס") נתכנסו והת- ישובו ליד שלחנות ארוכים. בראש השל- חנות ישבו השרים, פרט לגולדה מאירסון שהפליגה פנימה, הרחק מראש השלחן, ו- מצאה מקלט בין שני קפיטליסטים. כי אולם נראו הרבה סיגרים ומשקפים עשוי- יים זהב, לעומת המספר הקטן באופן יח- סתי כל כפות ראש ובלוריות מספר, שאף אחת מהן אינה משתנה לארשת שערו של מאיר וייסגל.

אלא טועה, שר האספקה הוא גם שר החק- לאות ז.א. "בוס" לשני משרדים, ואילו מר משה שפירא הוא "בוס" ל-3 משרדים. (ישנם עוד "בוסים" כאלה). שכן התחיל השר להשיג את גבולות הוולת ולפגוע ב- סמכויות משרדי חבריו לממשלה. בהורדת מחירי הנסיעות, למשל, פגע בשר התח- בורה. בהורדת מחיר הרפואות נכנס לסיכ- סוך גלוי עם משרד הבריאות. והיחסים עם שר האוצר? מוטב לא לשאול. "אבא" בן-גוריון לא אחת הוצרך ליהכך "וועדת פיוס" ולהשלים ביניהם. רצה אמריקאי ל- הקים מפעל "קוקה קולה" — קבע שר האוצר שוהוי השקעת הון. — לא — אלה הם מזונות! התעקש הד"ר דב יוסף. נמלך ביניהם השלישי הסתלק ופתר בצורה זו את הבעיה.

אולם קיימת קואליציה, השרים ערבים זה לזה — גם השרים הדתיים. אבל מה עושים כשמתקרבות בחירות והדתי הוא גם סוחר וגם מוכר, תשיין, בעל מלאכה ועזרה, יצרן ויצואן — והמונים אלה מר- דיעים למנהיגיהם בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים: "אנו דתיים, אבל צריך גם לאכול!" מתעוררת מבוכה ובתוצאותיה — "הוצאו לנו את יוסף! הוא בלתי פופולרי למדי!" ושר האספקה, "מבסוט", אם המצב רע עד שגם חברי הקואליציה רוצים לה- פטר ממנו, בודאי הצליח מאד. אבל אל דאגו: — התביעה היא רק לתצרוכת פנימית. ושר האספקה החביב לא יסתלק מהר כל כך...

המלוכנים נסוגים

רחוב לילינבלום הפך לאלורוד" מזה כמה שבועות. כאן מתרכזת בורסת הזהב וכאן הועבר זמנית הברומטר של החיים הכלכליים במדגה. בורסת הזהב בתל-אביב היא כיום הביטוי להלך הרוחות בארץ. מי שרוצה למצוא הגיון בתנודות המ- חירים בבורסת הזהב, יתאכזב לו. אין שום יחס לתנודות שער הזהב בבורסת העולמית ואין שום פרופורציה לשער מט- בע חוץ. אפשר כאן לעקוב אחרי תהליך כפול: ירידה בשוק הוולר השחור ובעת ובעונה אחת עלייה בשער המלכים, ול- הפך, אשתדק, למשל, בתקופה זו, הת- נודד שער המלכים בין 6.40 — 6.30 (הי- חידה) למרות העלייה בשער הדולר הש- חור. ולפני שנתיים, כשערך הלירה היש- ראלית היה יציב, התנודד מחיר המלכים בין 8.50 — 8.20 ליי. לתופעה זו אין תקי- דים בחו"ל והיא אופיינית מאד לירשאל.

החבני הראשון בשדה התעופה נשף מסכות או באלט מזרחי?

(אגב: "המלך" נקרא מלך על שום דיוקנו של מלך אנגלי הטבוע בו. ישנה גם "מל- כה" השווה לירה אחת פחות — מפני שהערבים מסרבים לקנות מטבע אשר דמוי- תה של אשה טבועה בו).

כזה הוא טבעו של יהודי. — בשעת משבר פונה הוא לעגל הזהב. כך היה מאז ומתמיד. בימי מלחמת העצמאות ואח- ריה גדל הביקוש ל"מלכים". אז עלה השער בחו"ל בצעדי ענק וההברחה מארצות ערב ריכזת בוצעה בממדים המתאימים. מספ- רים על "פעולות מסחריות" עצומות של חברי או"ם, ששהו בארץ ושמשחר הזהב הפך אותם לעשירים מופלגים. ההפרש גדול בשער המלכים, ובין הארץ ושכנותיה וקרבת הגבול היוו דירבון חזק למכריחי הגבולות אף במקרים בינלאומיים, לפי אימי- תן יודעי דבר נמצאים כיום 2,000,000 סובר.

נים במדינת ישראל. כשהאירה תקופת הזוהר של ה"יבוא ללא תשלום", מתנות בצורות מכוניות לוקי- טוס ופריגיידים וחבילות מזון מחו"ל — עבר כובד ההתעניינות מהזהב אל הדולר השחור. "המלך" ירד מגולתו והדולר עלה לכס מושל הבורסה. הדולרים הוברחו לחו"ל לקניית "מתנות" והזהב נשאר כאבן שאין לה הופכים.

התמורות שחלו במשק המדינה בעק- בות הכרזת משטר ה"צנע" ופחות שער הלירה הישראלית גרמו לעליית-מה בשער הזהב. בהלת הזהב החלה עם פרוץ המל- חמה בקוריאה, והגיעה לש אה אחרי פיר- סום צו הקיצוב, והשמעות שנפוצו על הקפאת הפקדונות, מלוות חובה וכו' הוסיפו שגן למדורה.

מי לא קנה זהב? קנו הסוחרים, שצב- רו סכמים ניכרים נמכירת הסחורות ב"שהור" או "לבן". קנו בעלי הפקדונות בבנקים שלא מצאו השקעה יותר ריטט- לית, קנו המועמדים לנשואים שחשכו סכוי- מים קטנים לטידורים ביתיים, קנו הרגטיי- רים וקטנים וכו'. הספרים, כשהביקוש הוא גדול וההצעה אפסי אין בכלל מחיר לסחורה, וכך קצו המחירים מרגע לרגע וקבסוף בום... נסיגה.

אומרים המומחים: ידענו מראש. אין למתוח את החבל יתר על המדה. שני מיליון חתיכות זהב ב-15 ליי, זוהי מחצית מחזור המטבע בארץ. והיכן הדולרים והי- מסחר הקיים עוד? ומה יהיה אם באמת יתאמתו הניחוישים של כלכלני הזהב בנוגע למזומות הטמירות של שר האוצר להנחית אחת ולתמיד מכת מוות ל"מלוכנים"? והי- חשבון הוא פשוט עד למאד. מחיר ה"מלך" בשווקי חוץ אינו עולה על 11 דולר. ז. א. לפי השער הרשמי של הלירה הישראלית — כ-1 לירות, נו, תקנה הממשלה 100.000 חתיכות זהב בארבע ליי ותורוק אתן לשוק. קודם-כל, מתפלספים האורחים הקי- בועים של רחוב לילינבלום, תעשה הממ- שלה הון ואחר כך תצבור את כל הזהב בחזרה והתרוס את כל בעלי ה"סוברי- נים".

החבנים הגיעו

יום רגיל מימות השבוע. פקידי שדה התעופה מחכים בחוסר סבלנות לערכו של יום עבודה חסיני. ובינתיים נמשכת השגרה, בחינת המטען וביקרת היוזות. מטוס של חברת תיכונ המורח הקרוב מגיע, ובו קבוצת החבנים הראשונה. הם מתצמנות, שולטנות הכלולה בשטח החסות הערני.

הצופים משפשפים עיניהם: נשף מסכות או באלט מזרחי? מן המטוס מגיח ת- ויודות בחן נשים שחומות, גבהות קומה, שאזניהן נקובות שמונה נקבים לעגילי כסף כבדים, וצאריהן ענודים מחחרות מטבעות, חרוזים וסלילי חוטים ישנים, והן עושת הצאיות רקומות גונים עוים מתחת לאפודות צהובות צעקניות, מתנת הגיוניט. הן צוחקות ומתברחות בינן לבין עצמן כשהן צונות במדרגות המטוס עם ילדיהן, המסוענים עדיים כאמתם.

גברים חבושי טורבאנים, הדורים בטליות משי וחלצות סגולות וירוקות, מנערים מפניהם את פאות זקנם, וואטוסים חבושי כפות הטובות ולבושים מכסני ארגמן מת- רוצים על המסלול.

גם לבלרי שדה התעופה, הרגילים למטעני מהגרים מכל ארץ שבעולם, מגיחים מאחרי דלפקיהם להשתאית לאלה לבושי החג, העומי- דים צמודים לחצציהם: שני ק פים, שתי איילות וחבילות קטנות ארוזות יפה. ניסועי המטוס לא הניחונו בספק זמן רב. "אני שלמה" אומר עלם עדיי תכשיטים ומכיר בערכו, "בן אברהם, יצחק ויעקב ונישאתי על כנפי נשר, ככתוב בספר". בגאזה מגולל הוא את הספר להראות לנו את המלים הכתובות בכתב כה נאה על מגלות הקלף.

הנשים מתחרות בגברים, כי גם להן אוצרות, — קומקומים, בגדי משי, ועוד עדיים, מעשי ידי הגברים.

הילדים מציעים בעיני פחם בורקות, נכלמים, ואומרים לנו את שמותם וגיליהם. משה ומשה, תאומים בני עשר, מספרים לנו בעברית צחה על חייהם בעון, ואיך יראו לצאת את הכפר היהודי הקטן פן יכוס הערבים. שם היה אביהם צורף כסף, אך התקשה לסחור עם העדה המקומית. אחותם, יפה הפיה בת שבע עשרה, אמרה לנו כי יום זה משנה את חייה כליל, כי הנה מעתה לא תשב עוד בביתה אלא

תעבוד עם אישה והם לבושים בגדי אכרים פשוטים. יצחק ברכנו השלום חביב עם גשתנו, ובגאווה עטה מגבתו כטלית. גם עט נטל להראותנו כי למר כתוב. שתי עתיקות יומין יושבות ומחליפות רשמי דרך, ואין רישומה של דרך זו נבר עליהן כלל. "כל חי כחית ליום זה", אומרת אחת, "ועתה מחכה אני לנכדי כי יחלו פה". השמש לוהטת וסגונים אלה מחפשים צל באהלים אשר ליד הבנין המרכזי. אין הם מאבדים סבלנותם בצפייה הארוכה, וגם מצאו הזדמנות להתיידד עם יהודי עיראק אשר הגיעו כמה שעות לפניהם. ובעוד החברים לוגמים תה, באים העיראקים, שאין סקרנותם פחותה משל אלה, לתת עיניהם באצרותיהם של מכריהם החדשים.

לבסוף הכתימו כל הבדיקות, ובקריאות שמחה קיפצים החברים אל מכונית המשא המוחכות להם. בנפנופי שלום מובלים הם למחנות.

רמז פה - רמז שם

אין לקנא בדרך רמז: גם בממלכת התחבורה אין נחת. הרמז — מרד הקוארטרטיבים לתחבורה בינעירונית: "אגד", "דרום יהודה" ו"המקשר". טענו הקואופרטיבים: "אין הכנסות. משכורת דלה. אל תפשיטו את רגלינו". ובאותו זמן הלכו וניכנו שיכוני לוקסיס לנהגי "דן", וכאות אלפי לירות הוצאו מקיפיות החברות לכיסו החברים בעקבות "הפחתת דרך המניה" ב-1500 ל"י. במשך כורות הנהגים התקנאו אף שרי הממשלה... לבסוף הוקמה ועדה בינמשרדית לבדיקת הקלקולציות. הניירות היו מונחים שבועות וחדשים בין הזכוכית והגבד הירוק". תחת לחץ דעת הקהל פורסמו מסקנות: אין רחמים מופרזים. תשאלו: למה? — מפני שהועלו המשכורות וגדלו הרוצאות. להלכה, לפחות, נתונים הקואופרטיבים לסמכותה של ההסתדרות. ומקוון שמש" כורת הנהגים עמדה בניגוד תהומי לדרגת המשכורת ההסתדרותית, התערב החצר הר פועל ואכן, גם ההסתדרות, וביחוד "חברת העובדים", מעונינות "לשים יד" על אבות מכריזיהב על גלגלים. והחלו בדיקות חד שות שנמשכו כמחצית השנה. וכאן בא המרד הגלוי שפרץ בדיון על איחוד שרות התחבורה בפיקוח עליון של ההסתדרות. הפעם נתגלו "סודות מהחדר". נשמעו האשמות כלפי החברות, נתרבר שמשכורת החברים מתנודדת בין 175—220 ל"י. נתרבר שאפשר להוריד את מחירי הנסיעה. הקואופרטיבים הועמדו בפני אולטימטום: לציית — או הקץ למונופולין.

לא היתה כניעה, והסירוב בא מלמכה. הנהגים לא רצו. נהגים בינעירוניים אינם מסכימים להתחלף עם חבריהם המסכנים העובדים בגיהנום העירוני.

מעמדו של דוד רמז, שר התחבורה: כנציג הממשלה מעוניין הוא בתחבורה נוחה וזולה (טובת האזרח). כנציג ההסתדרות מעוניין הוא בשמירת מונופול ההסתדרות

על התחבורה (מי יודע מה ילד יום?). ובתוך הסתדרות מעוניין הוא בהכנת הקואופרטיבים למרות עליונה (נטייה טבעית ומבנת) וביחסים טובים עם וקואופרטיבים (מי יוד יום?). אין לקנא בדרך רמז: הוא פשוט מתפרק לגורמים.

ייגמר הסכסוך במה שייגמר — הדבר מאיר ומחכים. כל היות מחירים על חשבון הצרן נוקטן היתה מוזה צו ש.תחיל במלים: "נתוקף סמכות. הגני מצויה לא מור... וכשמוצעה הורדה סמלית כמעט במחירי הנסיעות באוטובוס, ותחילה הורדה במלים: "וממקח על ותחבורה בדרך כים מתכבד להודיע על מחזור נוסף של הולות".

אדם נדרס למות

ביום 16 ביוני צלצל הטלפון במטה משטרת התנועה בחיפה, ואלמוני צק לתוך השפופרת בהתרגשות רבה: "מישהו נרס בכביש הופין ע"י מכונית קרח מספר 605 שברחה מן המקום, והשאירה את הפצוע שחת דם על הכביש!"

כשהגיעה ומשטרה למקום נתברר שהנפגע הוא משה קדוונ, בן 54. הוא הועבר לבית החולים "רוטשילד", שם מת כעבור 6 ימים. המכונית הורסת לא השאירה כל עקבות במקום.

משטרת התנועה החלה בחקירה. נמצא כי המכונית מספר 605 היא מכונית פרטית הרשומה בוכרון יעקב. בעליה הוכיח אליני. המודיע האלמוני טעה, כנראה, במספר... במשך קרוב לשבועיים המשיכה המשטרה בחקירה קרחתנית ומסעפת. והנה נתברר במפתיע, כי בסביבת מקום התאונה הקטלנית מחק קרח אדם בשם כרמילביץ, שמספר מכוניתו — 685.

באחו הלילית יצאה המשטרה לביקור פתע בביתו של החשוד. בפתח הבית נתקלו השוטרים בפועל צעיר, דובר ערבית, העובד אצל "החואגה". כמה זמן? תקופה קצרה בלבד. אפשר היה נוכח בשעת תאונה? לא. עז עבר מישהו אחר, טען.

מעשה עברה חקירת המשטרה למסלול חדש. ההנחה היסודית היתה: מישהו, שהוא עד הראיה היחיד, היה במכוניתו של כרמילביץ בעת התאונה. מאחר שהפועל הים הוא מדוברי הערבית, קרוב לודאי שגם קורמו היה כזה. כפרים ערבים ודרוזיים נסרקו בחיפושים אחרי אותו "מישהו". ואמנם, עלה ביד המשטרה לגלות דרוזי בן 17, עבדאללה חסיין צאלה, מהכפר דלית-אל-כרמל, המוכן להעיד כי ישב במכוניתו של כרמילביץ בומן הדרסה.

כשהובא העד לבית המשפט ונחקר ע"י קצין המשטרה שמואל רוט, מסר: "נסענו ממחסן הקרח שברחוב הנמל לאחונה. במכונית היו כרמילביץ ואני. כרמילביץ נהג. בדרך חזרה חזרה דרס כרמילביץ אדם אחד, שחצה את הכביש. האיש נפל אפי"ם ארצה, והשתטח על הכביש. כרמילביץ נסע קצת קדימה, פתח את דלת המכונית והסתכל בכצוע. פתאום התקרב אלינו אדם שעמד ליד תחנת האוטובוסים והתחיל לצעוק על כרמילביץ, שהתניע את המכונית ונסע במהירות גדולה לעיר התחתית. כשנסענו חזרה

לאחונה, שעה קלה אחרי המקרה, עברנו בכביש ביה"ח הוסה ולא בדרך הרגילה של כביש רופין..."

בשבוע האחרון הובא יחזקאל כרמילביץ, אב ל-5 ילדים, לבית המשפט ונאשם בגרימת מות לפי הסעיף 212, שהעונש המכסימלי שבו: מאסר עולם (כרגיל נאשמים עברייני תנועה לפי סעיף 218, שעונשו המכסימלי שנתיים מאסר בלבד). אמנם אין החוק

יום ראשון בכתה א' בירושלים

...אך בתל אביב נשארו בתייהספר סגורים

בגדיו להוריד את סימני האבק שנבקע אלהם, והצטרף חבריו על המכונית. הפועלים עזבו את המגרש, וקהל הסקרנים התפור. כמה זאטוטים התקרבו לשלט ואחד מהם הקריא בקול רם: "אל תלכלכו אותי!" דבר זה כנראה לא היה בעל חשיבות רבה למאזיניו והם עזבו את המגרש. אחד מהם הוציא מכיסו חפיסת גומי לעיסה מעוכה, הסיר את העטיפה, גלגל אותה בצורת כדור, זרק אותה והתרחק, לועס.

היתה זו פתיחת שבוע הנקיון של עיר רמת תל-אביב.

בתחומי עיריית תל-אביב-יפו רבתי נמצאים היום 22,000 בתים ו-300,000 תושבים. מדי בוקר עוברים כאלף פועלי נקיון בחוצות העיר, מתחצתם לנקוי 1150 הרחובות והשאר להוצאת האשפה מחצרות הבתים. אולם אין בכוחם של אנשים אלה לדאוג כי העיר תהיה נקיה, ולכל היותר יכולים הם להבטיח כי לא תראה העיר מזוהמת.

ארצנו זו

בקריית מסלון שליד פתח-תקווה גילה סנדלר קשיש, כי אחת מתרנגולותיו הדרלה להטיל ביצים והשמינה מאד. בהיותה חסרת תועלת הוחלט לשחוט אותה. מששחטה, נמצא בכרסה **שבע עשרה ביצים גדולות** ("ידיעות אחרונות") — ספר תל-אביבי הודיע למשטרה כי **מאה ועשרים לירות זהב** נגנבו מיספרתו ברחוב הרצל. המטבעות היו תפורות בתוך **ריפוד כורסת הספרים** ("הארץ") —

בית המשפט בירושלים הוגשה בקשה מסוימת. בשם המבקשים מופיעים עורכי הדין **ברנרד ג'ורף ושותפיו**. הבקשה מוגשת נגד פקידי משרד האספקה והקצבה שבראשו עומד **רב יוסף**. בגוף הבקשה מספרים המבקשים, כי המושל הצבאי בירושלים בקש בשעתו לפתוח מסעדה, בימים הקשים בעיר, על מנת להחיות את הסביבה — המושל הצבאי בעיר היה ה"ר **יוסף** ("הארץ") — **מזרח ומערב נפגשו** ברחוב ביהודה ליד מלון "הירדן", בתל-אביב, בשעה שמכונית של **האמריקאית** התנגשה במכונית של **הצירות הרומנו**. ("דבר") —

מפתן ערבי נעצר על ידי המשטרה **במגרש המשחקים** בלונה פארק ביפו. ("הדור") — אשה ערביה, **שברחה** מבעלה מבית-נובה, שבשטח הערבי, לעבר הקוים הישראליים, הוחזרה על-ידי שלטונות נות ישראל לשלטונות עבר-הירדן. שלטונות ישראל המליצו לפני קציני הלגיון להסיר **דיר את חיי המשפחה של הזוג** ("על המשמר")

תובע מנהג דורסן להושיט עזרה לנפגע (חובה אנושית פש טה, שרוב הנהגים ממלאים אתה כדבר מובן מאליו), אולם הוא מחייבו להודיע למשטרה תוך 24 שעות על המקרה.

זמן מועט אחרי שהועמד כרמילביץ לדיון התפטר העד הראשי — עבדאללה חסיין — מעבודתו בגלל ריב שהיו לו עם שותפו של כרמילביץ. בנוכחות מוכתר כפרו מסר עדות נוספת למשטרה: "כמה ימים אחרי שנתתי את עדותי בא אלי אים שמסר כאילו נשלח ע"י הנאשם וביקש ממני לשנות את עדותי..." כרמילביץ, שאינו מודה באשמה, טוען שלא עבר כלל בכביש רופין בומן שנדרס האדם.

עוד שבועיים

השבוע פרצה תרועת-גיל מפני 45000 ילדים בתל-אביב. פגה השנאה האלימה המסורתית שת-מידים רוחשים למוריהם בשבוע האחרון לפני גמר החופש הגדול — ובמקומה הציף את לבבם גל של אהבה חמה. התחלת הלימודים נדחתה לשבועיים...

עקרות הבית המודאגות, טרודות בחיי שובי נקודות ותפריט, קראו באנחת יאוש את הודעת העירייה: התחלת הלימודים נדחתה מחוסר ריהוט בבתי-הספר.

העירייה חתמה על חוזה עם בתי חרושת למסירת הרהיטים במועד קבוע, לפני פתיחת בתי-הספר. אולם בא המועד ו-18 בתי-ספר חדשים עמדו ריקים, ועוד 80+ אחרים חיכו לרהיטים חדשים במקום הרהיטים שוצאו מכלל שימוש במשך שנת הלימודים האחרונה. מהי וס-בה לעיכוב?

בתי החרושת לרהיטים (ככל ענף אחר) עובדים עתה ללא כל מקאי של חומר גלמי. וכשהממשלה לא הקציבה להם את העץ הדרוש בומן, לא היה ביכולתם לייצר את הרהיטים בומן. זהו רק צד אחד של הבעיה. אלפי נערים שביקשו להירשם לבתי הספר המקצועיים והתיכוניים לא נתקבלו מחוסר מקום. ניתנה להם אפשרות ללמוד עד נקודה מסוימת (כיתה ח'), והלאה, לפי דברי אחד הממונים על החינוך, "אין לנו כל התחייבות — לפי החוק — לאפשר להם להמשיך בלימודיהם".

אכן, הכנסת נעלה את מושבה ויצאה לפגרה, היא העבירה את חוק החינוך והפנתה את פניה לנושאים אחרים. עכשיו דורש חוק זה — רק את הוצאתו לפועל...

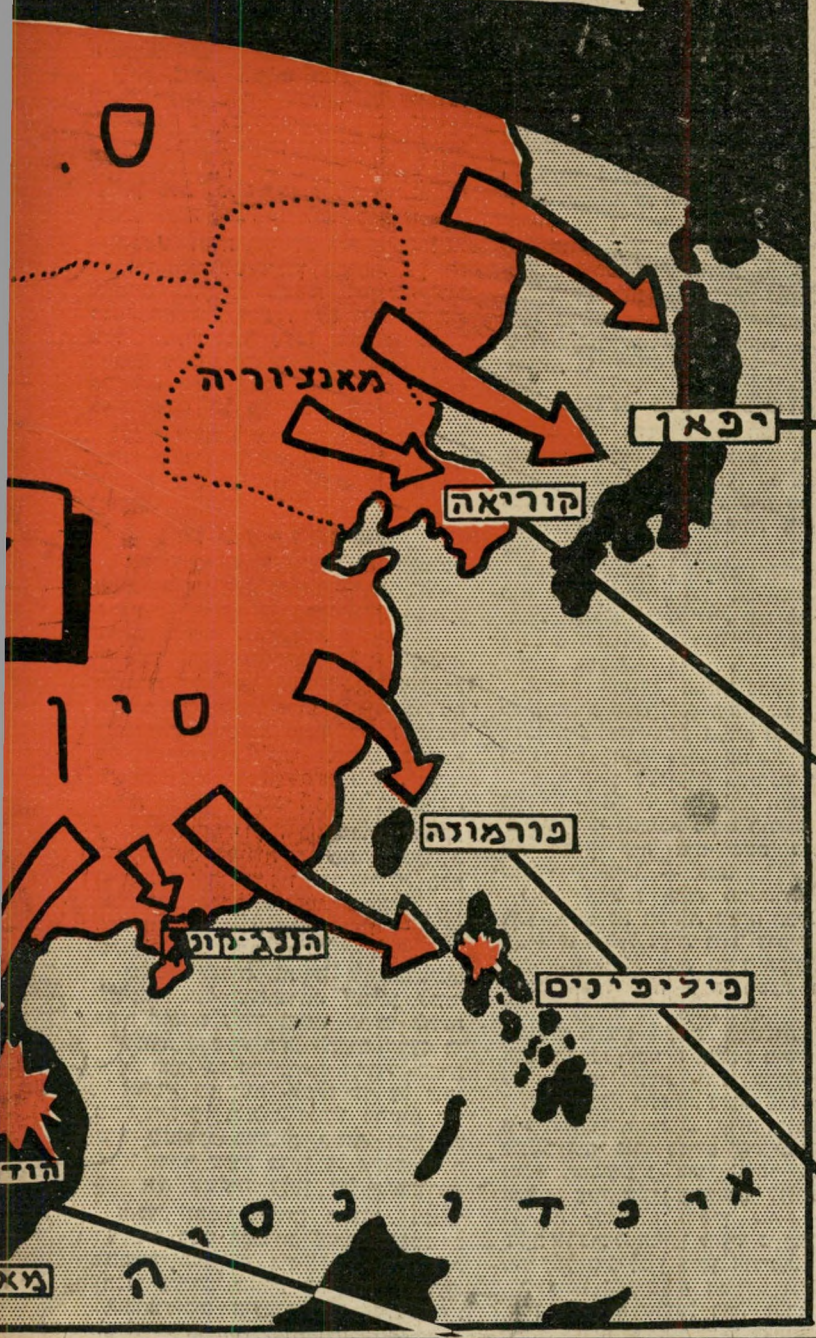
"אל תלכלכו אותי!" המכונית נעצרה במגרש הריק וקבוצת פועלי המחלקה הסניטרית של עיריית תל-אביב ירדה, הסתורה בשורה כשפחים בידיה, והחלה מתקדמת לרהבו של השטח,

תמונת השבוע:

חלום הבזחות של ה"ר יוסף: הנה עובדות הפרות הטובות מבית לבית בתל-אביב ומיכרות את חלבן בשוק השחור. אך אין דבר, עוד תבואנה גם שבע השנים הרעות... צילם: ה. קאופמן.

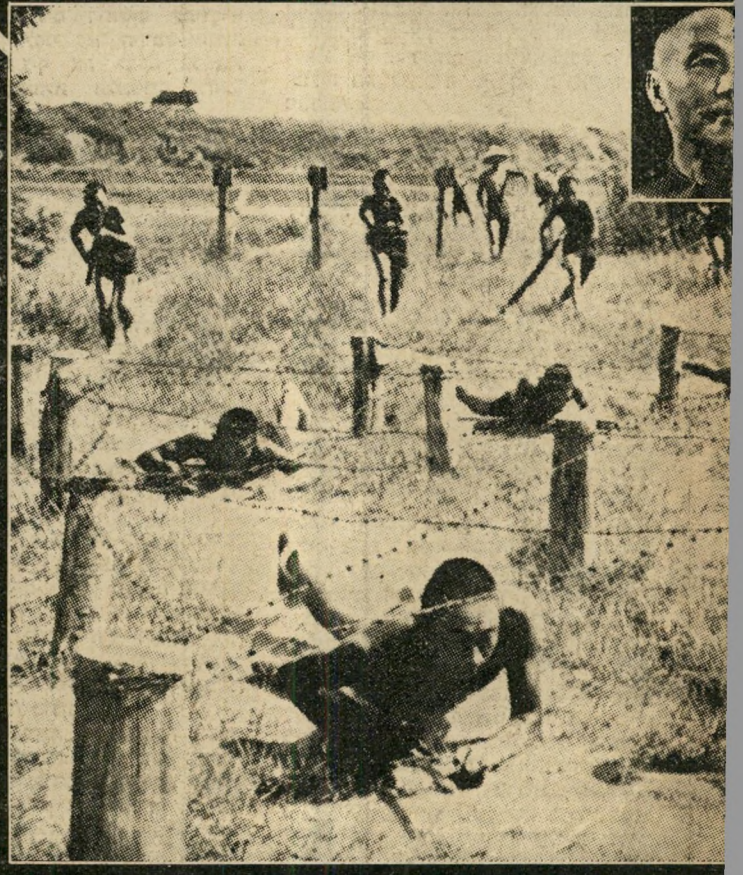
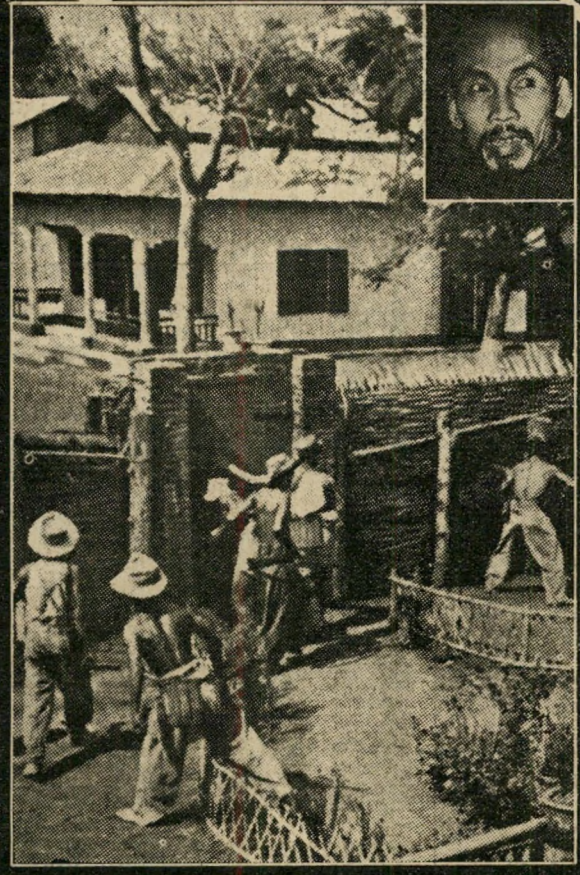
היא אהב

יפאן: בעזרת ראש הממשלה יושידו (בפינה) הפכו האמריקאים את "ארץ השמש העולה" למבצרם העיקרי במזרח הרחוק. אך גם הנה חדרו הקומוניסטים והת-ארגנו במפלגה חזקה. בתמונה: חיילים אמריקאיים אוסרים מפגינים קומוניסטיים.

קוריאה: תוך חדשים כבשו הכוחות הקומוניסטיים. בהנהגת קים-איל-סונג (בפינה) כמעט את כל "ארץ השחר הדומם" צבא הדרום ניגף בפניהם. אולם אחרי שה-אמריקאים התרכזו בראש-גשר מצומצם התארגן גם צבא הדרום (בתמונה) מחדש.

מאלאיה: זה כמה שנים נלחמים בצבא הבריטי בגיונגל. כתגבורת נשל ששירתו במשטרת פלשתינה בתקופת הבריטים במאלאיה עומד גנרל סי...

וייט-נאם: מנהיג הגרילה הקומוניסטי הו-צי-מין (בפינה) השתלט למעשה על כל פנים הארץ והכריז על וייט-מין כעל מדינה עצמאית. בעלי מטעי-הגומי הצרפתיים נתונים במצור מתמיד (בתמונה) ורק מדי פעם מצליחים הצרפתים לחדור אליהם.

פורמונה: אחרי שצבאו של צ'אנג-קי-צ'יק (בפינה) נחל אבוסה בסיוע התרכוז שרידי צבאו בפורמונה ומתכוננים להמשיך במלחמה. (בתמונה) טרומן הורה לצי האמריקאי למנוע פלישה לפורמונה ומאק-ארטור עזמו ביקר במקום על מנת לבדוק את המצב...

„אסיה לאסיות!“

בדצמבר 1941 ירד על אסיה המזרחית מבול-האימים של הפלישה היפאנית. כעבור שלוש שנים וחצי שכנו המים כמעט באותה פתאומיות. הם השאירו אחריהם הרס שאין לתאר, רעב, עוני, בורות. אולם הם השאירו עוד משהו: „אסיה לאסיות!“ — הסיסמא אשר בעזרתה כבשו היפאנים את „מרחב העושר“ שלהם.

אסיה לא חזרה להיות שקטה. היא לא רצתה לחזור לאתמול. הודים, סינים, אינדונזים, יפאנים, קוריאנים, מלאיים — למעלה ממחצית האנושות — החליטו: אסיה תהיה שיכת לבני-אסיה.

הופש אך לא לרעב

למה זקוקה אסיה?

קודם כל — לעצמאות.

תחת הנהגתם של גאנדי וניהרו ביצעו ההודים מהפכת-שיחרור עצומה, בלי מעשי אלמות, והשיגו את „סבא-ראג“ — העצמאות המוחלטת. אחרי מלחמה אכזרית ורווית-דם השיגו זאת גם האינדונזים, בהנהגת סוקארנו. בורמה צעדה בעקבותיהם. עם סילוק היפאנים נשארה כל סין עצמאית. אולם העצמאות אינה פתרון לאסיה. כמעט 20 מיליון אסיותים מהים מדי שנה מרעב. מעוט זעיר של בעלי-אחויות מחזיק בידינו את מרבית הקרקעות בכל ארצות היבשת. מעמד דקיק של משכילים ועשירים מכריע את גורלם של מאות מיליונים.

המהפכה הגדולה של אסיה היא כפולת-תוכן: מהפכת-שיחרור לאומית ומהפכה חברתית פנימית. לא יכול היה להיות ערך לאחד בלעדי השני. ונשארה רק השאלה: כיצד להגשים? מי יגשים? מי ינהיג?

הסיכוי האבוד של הודו

לשעה קלה היה נדמה שהאות יבוא מהודו.

זה עתה ניצחה במלחמה שזכתה להערצת העולם. מתוכה קמה שורה שלמה של מנהיגים גדולים, אישים בעלי שעור-קומה העברית-ערבית. מבחינת מצבה התרבותי והגיאוגרפי נפל עליה היעוד לתוהך בין תרבות המזרח והטכניקה של המערב. ובהודו נולד גם הרעיון הגדול של איחוד אסיה ובה התכנס הקונגרס האסיאתי הראשון (בהשתתפות נציגי האוכלוסיה העברית כארץ).

הודו ראתה את ההזדמנות. והיא החמיצה אותה.

מדוע? הבשת התפצלה בין הודו ופאקיסטן, הלוחמות ביניהן מלחמה „ווילית וחסרת-מטרה“ (הדומה בהרבה בחינות למלחמה העברית-ערבית). וחשוב מזה: אחרי שצעדה את הצעד הראשון נמנעה הודו מלצעוד את הצעד השני. מאחורי גבו של ניהרו הגדול התבצרה כת-עשירים נצלנית. המהפכה החברתית נבלמה.

מאקיארתור או סטאלין?

עם חיסול מועדותו של ניהרו, נשארו רק שני מועמדים להנהגת המהפכה האסיאתית: סטאלין במוסקבה ומאקיארתור בטוקיו. לאמריקאים היו סיכויים מצוינים. באסיה אין מעמד פועלים. האיכרים רוצים קרקע — לא קולחונים. אף לפי תורתו של מארכס עצמו זקוקה אסיה למהפכה „בורגנית“. ומעל לכל היא זקוקה לולארים: למכונות, לטכניקה, לחשמל.

אמריקה יכלה להנהיג. לו — לו הבינה כי אמנם נמצאת אסיה במצב של מהפכה, ולו הבינה את תוכן המהפכה.

אולם אמריקה לא הבינה. היא לא הבינה שאסיה זקוקה למהפכה חברתית, ושם לא תעזור לה אמריקה לבצע מהפכה זו, תחפש לה עוורים אחרים. אמריקה ביצרה בכל מקום את שלטון הפיאודלים. ובמקום שם נשארו שרידי האימפריאליזם האירופי, ביצרה אמריקה גם אותם.

מאויססה — המושיע האדום

רק על רקע זה אפשר להבין את המאורע האדיר ביותר של 5 השנים האחרונות: את הנצחון הקומוניסטי בסין.

מליוני האיכרים הדלים לא היו קומוניסטים. אך באפלת היוש הביא להם הקומוניזם את האור: חלוקת הקרקע, סילוק הפיאודלים, גירוש הצבאות הזרים.

המהפכה של אסיה לא היתה מהפכה קומוניסטית. אך מחוסר כל הנהגה אחרת מסרה את גורלה לידי ההנהגה היחידה שיכלה לבצע: ההנהגה הקומוניסטית. צילו של מאויססה נפל על אסיה כולה. המוני אירופה המערבית התרחקו מן הקומוניזם, כי ראו בו את שיעבוד הפרט. המוני אסיה התקרבו לקומוניזם מפני שבעיני אדם גוע חשובות חלקת-אדמה וצלחת של אורז מהרות הפרט.

מנהיגים מוזי בובות

התהליך כולו מסתמל בדמויות המנהיגים.

הצד „האדום“: מנהיגים לאומיים שזכו להערצת יידיהם ואויביהם כאחד. מאויססה בסין, איש-הברזל הרוסי-מינג בהודו-סין, הלוחם הצעיר קיס-אל-סונג בקוריאה. אין אלה אנשי-מפלגה בלבד. אלה הם מנהיגים לאומיים.

הצד „המערבי“: סינגמן ריי בקוריאה, שנוא על נתיניו כעל אויביו; צ'אנג-קיי-צ'ק, אדם גדול שהשניא את עצמו בגלל המשטר הרקוב שכפה; ה„בובה“ באוריי בהודו-סין, שחקן גולף ופוקר שבילה את ימיו בריביירה הצרפתית; קוירינו הפיליפיני, אף הוא שנוא בשל משטרו הרקוב.

שני האישים הגדולים האחרים — ניהרו בהודו וסוקארנו באינדונזיה — מנסים לשמור על נייטרליות האחרים — ניהרו בהודו וסוקארנו באינדונזיה — מצד אחד: שורה של תנועות המוניות לוחמות, בהנהגת הקומוניסטים.

מצד שני: האתמול המנוון של אסיה, המנסה בשאירת כוחותיו לקיים את עצמו בעזרת דולארים וכידונים בריטיים, צרפתיים ואמריקאיים.

בכל מקרה: מפלה

כשעברו עם שחר, ביום 25 ביוני, כחות קוריאה הקומוניסטית את קוריאה ה-38 נאלצו האמריקאים לאכול את הפרי המר של שגיאתם ההיסטורית. כי יקרה אשר יקרה בקוריאה: אמריקה תפסיד. גם במקרה הטוב ביותר, אם תחזיק מעמד בראש-גשר, תצטרך להשקיע בו כחות גדולים — בעוד שאיבם הגדול בקרמלין לא יצטרך להקריב אף חייל רוסי אחד.

החשבון הרוסי, שגרם לפרוץ המלחמה בקוריאה הוא כמעט קלסי. הקומוניסטים קרובים למקורות אספקתם — האמריקאים חייבים להביא כל דבר מאמריקה. הקומוניסטים מכניסים למערכה את בני המקום — האמריקאים נאלצים להקריב את מיטב כוחותיהם (הנערים בלאו הכי). ובעוד האמריקאים נכנסים לקרב בקוריאה, יכולים הקומוניסטים לפתח כאוות נפשם מערכה דומה בהודו-סין, תאי, בורמה או טיבט, בדרכם אל המרכז הגדול: הודו.

אפילו יבינו האמריקאים עתה שרשרת השגיאות שהביאתם הלום, הרי יהיה זה מאוחר. עתה נאלצים הם, מרצון או שלא מרצון, לתמוך בכחות האנטי-קומוניסטיים שישנם, ויהיה ריחם מבאישי כאשר יהיה. הם נאלצים לתמוך באימפריאליזם הצרפתי המכווץ בהודו-סין, באימפריאליזם הבריטי המכווץ לא פחות במאלאיה, בשלטונו של צ'אנג-קיי-צ'ק בפורמוזה, מבצרו האחרון.

כך השיג סטאלין את חלומו של כל מצביא מאז בריאת העולם: מערך כחות המבטיח לו נצחון עוד לפני פרוץ הקרב האמתי. אפילו במקרה של מלחמה עולמית יוכל עתה לכוון את כל צבאו נגד אירופה המערבית. הצבא של סין העצומה יגן על עורפו.

אורי אבנרי

טיבט. גג העולם שוכן על גבולות סין ומא-תסה-טונג כבר הבטיח לשחררו משלטון הנזירים שתגובתם היחידה היא להתפלל ולתקוע כחצוצרות הקודש לכבוד הדלאי לאמא שלא צולם מימיו. ליאם בריגס (בפינה).

במחיר 40.000 דולר

הוא הסכום המסוער שתביא לתומורת הישראלית נטיעתה לאמריקה. כרטיסי כל הקונצרטים שהא תערך בארצות הברית כבר נמכרו מראש ויש סיכויים טובים כי המוסד יצליח בשליחתו האמנותית וזאת לא פחות בשל היותו מוסד ישראלי מאשר בשל רמתו, אשר כשעצמה עולה על רמת מוסדות אמנות אחרים שלנו, שניסו את מזלם עד כה בחוץ לארץ. באיוז מידה מוצדקת נסיעתה של התומורת שלנו לחוץ לארץ, האמנם רשאת היא לשלם מחיר יקר כזה בבילי התעמולה, באיוז מדה מוצדקת "עריקתה" מוויית הפנים לתקופה של שלשה חודשים, בה בשעה שרובות הושבי הארץ זקוקים למוטיקה שלה — כל אלה נותחים בלי ספק פתח לויכוח. לוח המגנט וארגון הנטיעה לאמריקה, אף הם מעידים יותר על מטע מבני מס' זוריתתעמולתי מאשר "נות חרות עם זוא" מות. חבר המנגנים של התומורת מר פיע כאן כ"בשר תחתים". אך גמרו את עינת העמל ובר, כעבור מסגר שבועות מתחילה העונה החדשה עם עשר חזרות על כל קונצרט (לא לפני הקונצרט...)

המכבים החוזרים בשדה התעופה בלוד 6 נצחונות, 5 הפסדים, 4 תיקו.

שיטתי המבטיחה אף לבני 50-60 מצב גופני מזהיר. עשרות הצעירים והבוגרים, שהתרוצצו בין כתלי המכון והתכוננו לתחרות השניה על תארי "מר ישראל", העומדת להערך בפברואר, מוכיחים כי העמל לא היה לשוא.

חשבונות פרטיים

יש אצלנו כמה וכמה כדורגלנים אשר למרות היותם חובבים, יודעים הם היטב כיצד "להסתדר". עם סוג זה נמנים בין השאר האחים יצחק ויעקב גמבש, שני שחי קיים מוכשרים, חזיכי בית"ר תל-אביב, אשר פנו לקבוצתם עורף בתקופת המשבר הקשה שעבר עליה אשתקד והצטרפו ל... "הפועל" תל-אביב. היו לכך סיבות שז" נות ואחת מהן — נסיעת "הפועל" ל תורכיה. משחזרה הקבוצה מאיסטמבול, היה ברור כי נחמדה החבילה. הגמבשים לא נצאו כנראה, שפה משותפת עם שחקני "הפועל" — והחליטו לחזור בתשובה. השבוע, עם פתיחת עונת הכדורגל, רי אינו אותם טוב, לאחר הפסקה ארוכה, בק בוצת בית"ר תל-אביב, שהכריעה במש' חקה הראשון בעונה זו את "מכבי" פתח תקוה בשעור 7 : 2. האמנם תהיה זו התחמת הסופית?

יותר מדי שערים. — המשחקים הראי שונים בעונה זו הוכיחו אישיותן כוחות מוחלט בין קבוצות הליגה הראשונה. נר סף לנצחוננו המשכנע של בית"ר, השיג גם "הפועל" פתחתקוה נצחון מכריע (7 : 0) על "הפועל" מרמת-גן. ונראה שגם קבוצות אחרות לא תוכלנה לעמוד הער' נה בפני האריות שבחבורה. ורצוי היה לצמצם עד למינימום את מספר קבוצות ליגה א', לשם הגברת הענין והמתח בי ענף הספורט הפופולרי ביותר בארץ. חר' סר פעילות ממשית בכחן זה עלול לקבור לחלוטין את הליגה ולהרחיק כליל את קהל החובבים ממגרשי הכדורגל.

סיום כוחם בהרמת משקלות, לשם חיסון גונם והישול שריריהם, בהדרכתו של הל' פרין שלא ידע ליאות.

כל התורה הרבה, שפע הידיעות היסור בליה וארצות-ברית, החלו נושאם פרי רבים באו זמכון החישי הנצוייד במיטב המכשירים וה-וויית, עד כי צר היה המ' קום להכילה. באו טייסים אמריקנים ובהר' רי ישיבה מנהלי בנקים וקציני צבא, עור' כידון ותלמיד' בת-ספר, מורים ונוער ע.בר. הם הטלו יחדיו לדיישה אחת, רי האימונים השיטתיים החלו נותים אות' היום, לטובה בלידה שא קו' לה. תוך מהוצית הטנה קטה היה להביר רבים נהם, ובתחרות וראשונה לבחירת "מר ישראל" ראינו כי העמל לא המ' לשוא. הלפרין מילא את יעודו — לשמתח רבים ולמפח נפש רבים גם יחד...

"מר אשורות" לא נבחר. — הדרכתו של "פרין" לא נצטמצמה בתהומי מכוננו בל' בר. הוא הושיט ידו להקמת מכונים מסוג זה, בקנה-מידה קטן יותר, גם מתוך לתל' אב, לרבות אשהתייעקב ותל רעים שב' נגב.

"מכוננו התכתח להפליא", כותבים לו חברי "הפועל" באשד-תייעקב. התכוננו ל' הכרזיו בקרוב על בחרת "מר אשורות", אולם סנף "הפועל" המקומי דחק את רג' לינו ובהתערבותו הישירה נסגר המכון לת' קופה בלתי-מוגבלת...

"מכשוקים מסוג זה היו גם מנת חלקי", אומר הלפרין. "היו חוגים שטענו, כי שר' טת האימונים במשקלות פסולה היא, וס' כנה בה לגוף האדם. המצאות הוכיחה את ההפך, כמ' בן, ואנו נמשיך בעידוד קיבוצים, נושקים וחוגים פרטיים הדוגלים בטיכוח הגוף באמצעות המשקלות למיניהם. הא' נשים העומדים ליד הגה ההכשרה הגופנית בישראל חוששים מפני רוח-פראים ולועגים לכל חידוש, אולם הנני משוכנע בעילות

ספורט

שרירים צכוריים

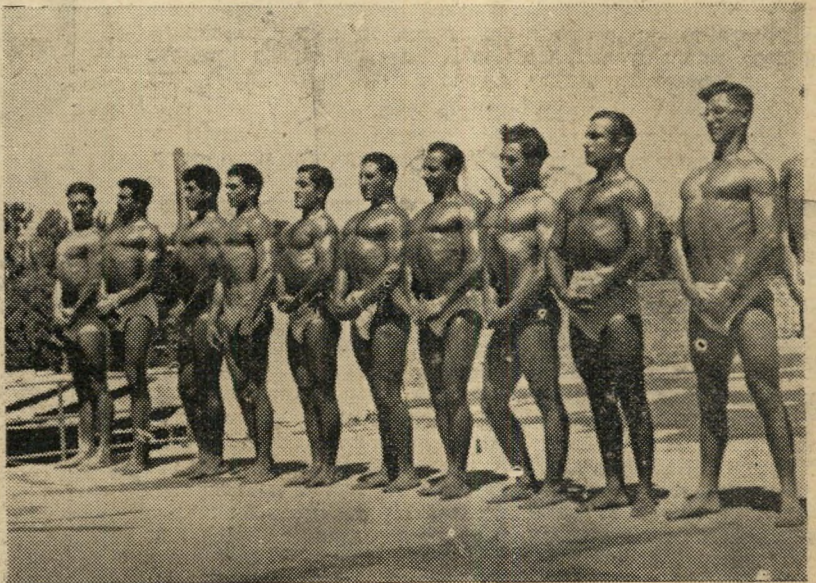
"האתלט רכאל הלפרין יכול להפוך כל אדם לדומה לו בכוח, בגמישות ובשליטה בשריריו, כשם שהמשורר שלונסקי יכול להבטיח לכל אדם יודע עברית (אפילו על בוריה) לכתוב שירים כמוהו — — —" כשקראים כיום פיסקו זה, שנכתבה לפני ש.ה. בדוק בדי אחד ממעצבי תר' ב תהגוף בישראל, צבי נשרי, קטה להי' מנע מחיון. כפק אם אברהם שלונסקי העמיד מאו דור של משוררים, אולם רפי אל הלפרין עמד בדיבורו ואריות מ"ציי רותיו" אפשר לראות אף בעמוד זה.

החזון שהיה למציאות: — בחודש ספטמבר 1949, בקרן רחובת בני-יהודה וט' דרות קר'יקימת בת-אביב, נרשם הוף הר' אחרון בפרשת התלבטויות וניסויים של צעיר ישראלי שחרחר וממושקף, שחלם על "מכון גיבורי ישראל" לפיתוח הגוף וטיכוח השרירים, בשיטה חדישה המקובלת במקור מות רבים.

היו מאחוריו שנים רבות של ישיבה כסופה געל לדף הגמרא ולפניו — מכ' שולים וצרות-יעין של "חוגים מסויימים", שהשטו חששות מסויימים. אולם אותו צ' עיר לא נרתע; כל הגשרים מאחוריו נהר' ס, והוא השקיע את כל זמנתו רכושו ומרצו במכון זה. אותם שאמרו כי לא תצמח תועלת ממכון זה, טעו. רפאל הל' פרין, "מכון שמשון" מאות חניכיו הם עדות לכי, שלא היתה זו ברכה לבטלה. מאזן שנתי מכורף. — 12 ירחים בלבד חלפו מאז פתח "מכון גיבורי ישראל" (כיום "מכון שמשון") את שעריו בפני הקהל הרחב. התגובה הראשונה היתה הש' תורכמות וסקרנות, אלם קמעה-קמעה נמי צאו אותם, "משוגעים לדבר" שהחלו מני

האחים יצחק (ימין) ויעקב גמבש... הם חזרו לבית"ר

חניכיו של רפאל הלפרין שלונסקי לא הצליחו...

יום אחד, לפני אחד הקונצרטים, בא הזמר בלויית אשתו לאמפיתיאטרון כאורה, ל"קונצרט" מלכת היופי, ניגשו הפירסום למקומותיהם, ומצאו לתמהונם כי הללו כבר תפוסים. החל הזמר ב"משא ומתן" על מקומותיו, באו סדרנים, באו מארגני הנשף, אך מאחר שלאנשים שישבו כבר במקומות היתה "זכות קדימה", משכו הפירסום בכתיפיהם והחלו לחפש אחר מקום מות אחריהם. אחד הפולשים היה צלם, וכשר שמע מי האנשים, תפס הזדמנות לצלמה, אבל על מקומו לא ויתר.

אמר הזמר: "אינני מבין מדוע באו אנשים כה רבים הערב. לא אמרו כלל כי מלכות היופי יודעות לשיר".

למחרת ערך הזמר קונצרט באותו אמפייתאטרון ואשתו תפסה את מקומה באחת השורות הראשונות, והנה הופיע זוג כשר בידיהם כרטיסים ואחד הכרטיסים מסומן במקומה של אשת הזמר, ושוב בא סדרן, והפעם, בשל העובדה שהמבקשים היו זוג, ניתנה להם זכות קדימה. התעקשה הגברת פירס: "אבל גם אני רוצה לשמוע!" אמרו לה השנים: "זה לא איכפת לנו, כי לנו יש זכות לשמוע את פירס — שילמנו בעד זה". קמה הגברת פירס ממ-

יאן פירס, אשתו והפסנתרן כס האשה — הלכה הביתה

קומה והכריזה: "אם כך — יהיה כן. תשמעו לכם את פירס כאוות נפש. אני אשמע אותו בבית!".

ה'ירון ה'

זהו התידון האחרון בסידרה. על הפתרים לרשום עתה את פתרון כל המשתתפים החידונים ולשלחו למערכת. על המעטפה נא לציין: "הירון מוסיקלי". (1) אלו קמפוזיטורים כינו יצירות מסיימות שלהם במספרים: 1812, 231, 1933, 4202 ? (2) מה היה הקשר של ויליאם שכם פור למוסיקה, (בפרט לזמרה) ? (3) מתוך שאיפה לבטוי מיוחד פנו לעתים מחברי מוסיקה לאמצעים יוצאי דופן והוסיפו על מגנון כלי התזמורת צלילים, שאינם מופקים ע"י כלי-המוסיקה המקובלים. נא לזהות מי ומי ובאלו יצירותיהם הוסיפו על התזמורת תפקידים בשביל: מכונת רוח ורעמים; צופר מכונתי; תותח, גר' מופון (התקליט: ציוץ צפורים) ? (4) אהו מגדולי הפסנתרנים (מת ק' שיש בשנת 1933), שנחשב בזמנו לג' דול מבצעי המוסיקה של שופן, התינה בצורה מוזרה מאד על הבמה, כה עמוקה היתה התרשמותו מהמוסיקה. עד שהיה לעתים, תוך כדי הנגינה, פונה לקהל באולם בהערות, כגון: "גו, מה תיגדו לקטע זה? או מפליט בקול רם: "אה, זהו אקורד!" אירע אף לאותו וירטואוז המורה, שתוך כדי נגינת מזורקה מאת שופן, קם לפתע מהפסנתר, הדגים לעיני הקהל את ה"ריקוד, השמיע מלים של התלהבות, חזר אל הפסנתר וסיים את הנגינה. על אף "טירוף הדעת" הוזה זכה להי צרצה רבה ככל העולם וקיבל אותות הצטיינות. מה היה שמו ?

ריאליזם

באחד מימי השבוע שעבר נאספו כמה עשרות סקרנים לפני הבית מספר 122 ברחוב בן יהודה בתל-אביב. הסיבה: על המדרכה, לפני האיטלין שבאותו בנין, הוסרטה תמונה מתוך סרט, תמונת תור. מחוץ לשתי שחקניות כלל ה"תור" מספר נשים עוברות אורח שנאספו על ידי המסריטים.

הכל היה מוכן. הצלם חיכה לאות, אולם הבמאי לא היה בטוח עדיין אם הכל ערוך על סהרת הריאליזם, אם התור אמתי הוא למרי.

לפתע התפרצה מעברו השני של הרחוב אשה. "מי האחרונה בתור?" שאלה ובוררית ות של מומחית בעלת נסיון תפסה את מקומה בקצהו.

עתה היו הכל משוכנעים. המצלמה החלה להסתובב. אבב, האשה הזריזה תופיע גם היא בסרט.

מעבדה חשובה

כאשר החלה מעבדת "גבע" הנמצאת מעל לבריכת השחיה בגבעת רמב"ם, להמציא ללקוחותיה את עבודותיה הראשונות, נתן קבלו ברגשות מעורבים. היתה זו עבודת בוסר אפינית: קטעי סרט אחדים טובים, אחרים מודרניים פסים בצורה שהצריכה הדפסה נוספת.

אולם כל התחלה היא קשה, והיו סימנים שהבטיחו כי הפעם יש לקוות לעבודה מקצועית ברמה גבוהה. ער עתה היתה זממחור במעבדה טובה (ב"א) אוץ היו שתיים: "כרמל" ו"סרט לאומי" שתיהן פרו מיטיביות) מעצור וצגי בהתפתחות זוטרת הישר אלי.

הרופא והנערה

הוא יום כובש עמוות חדשות לבקרים בסרט ה"אמריקאי, אולם לרוב אין זה אלא ריאליזם חיצוני: צלומי חוץ תחת תפאורות באופן. התוכן נשאר לרוב סגור תרמית וצב עות.

כך בה"רופא הנערה" צילומי בית החור לים בליוו בניוירוק ער שים רוטם מפני שנעשו בבית-החולים גורדה-שוקים עצמו. תמונות הניתוחם עשיות להרהיב כל מי שאינו סולד מפני דם; סגרי הרופאים מתגלים בזמן הניתוחם. הריאליזם הוא כמעט שלם.

כמעט, כי עד כמה שהדבר נוגע לעלילה המשפחתית בסרט, הוינו רב. משפחת דוק' טור קורדי (צ'ארלס קוברן) הרופא המפורסם והעשיר, כוללת את בתו הבכירה מאריט (נאסי דייביס) המשרתת את אביה באמנות ובמסירות, בנו מייק (גלן פורד) שסיים זה עתה את למודיו והיה לרופא וכת הזקונים פאביין (גלוריה דה הייבן). קורדי הוקן שולט במשפחה כפסנתרן מוזיקאי. הוא דורש מבנו שיתחם אל לקוחותיו לא כאל בני אדם אלא כאל "מקרים".

בהתאם להוראות אביו, מייק הוא רופא זריז אך קשה-לב, עד שהוא פוגש בחולה, אבלין (גינט לי), הזקוקה ליתר מניתוח — לעזרה מוסרית. אבין מרככת את לבו של מייק, עד כדי כך מרככת שהא מתאהב בה. כאשר מודיע מייק לאביו שהוא עומד לשאת לאשה את הנערה העניה הזאת, מגרש אותו אביו מן הבית. מבלי עזרת האב אין הבן יכול להיות רופא אלא ברובע העוני. ברם, דוקא בקרב העם הדל והפשוט הוא מוצא סיפוק. עד כאן טוב ויפה, אולם בינתים קרה משהו את הבת הצעירה: היא נתאהבה בגבר נשוי, נסעה אחרו לטיול והרתה לו. היא גורמת לעצמה הפלה ומתה על שולחן המנהחים. החוטאת באה על ענשה! כל הקטע הזה עשוי לפי מיטב עיתוני "אהבה" האמריקאיים וגורע הרבה מן החלק הראשון של הסרט שאינו רע כל עיקר.

מחוץ לצילומים המצויינים של בית החולים ורובע הארלם, יש לציין את המשחק של כל השחקנים, פרט לצ'ארלס קוברן, שהוא כבד ומלודרמטי מדי מכדי שישכנע גלוריה דה הייבן וגינט לי שתיהן טובות, אולם גבוה משכמו ומעלה מהאחרים הוא גלן פורד, שחקן מצויין תמיד, המפיח רוח חיים אף בקטעים הפחות מתקבלים על הדעת.

גינט ליי וגלן פורד (הרופא והנערה)

האשה — הביאה צרות

המשנה, שסטורגיס יודע מה יפה לפתח, אינו ניכרות כלל בסרט; הכל תלוי בגראנט ובאן שרידאן, שותפו למשחק.

הסרט צולם בגרמניה עצמה והרקע, שהוא אמתי, מוסיף הרבה. אך שוב, הצופה מבקש לראות את הרקע יותר מקרוב, תחת זה הוא מקבל מנה גדושה של שיה, שעם היותו מבדה, אינו מוסיף הרבה.

"הייתי כלה ממין זכר" מאכזב משום שאפשר היה לקוות הרבה יותר מסרט כזה. אינם מאכזבים, לחלוטין השחקנים הי ראשיים: קארי גראנט ואן שרידאן.

קארי גראנט נולד לפני ארבעים ושש שנה בבריטול (אנגליה). שמו האמתי היה ארציבאלד ליץ ואביו, שהיה יצרן טקסטיל, רצה שבנו ילך בדרכו. ברם, הצעיר נמשך יותר אחרי מקצועו של סבו — התיאטרון, ברח מן הבית והצטרף ללהקה שנסעה לאמריקה.

לאחר שהופיע על במת ברודוויי כזמר במספר אופרטות, הגיע בשנת 1931 להוליווד ונשאר שם עד היום הזה.

גראנט הוא שחקן קומי מצוי, אחד הטובים ים בסרט האמריקאי כיום. משחקו מאופק אך לא קר וידי לו חוש זימון מפותח. הוא שחקן אידיאלי לקומדיה עיניה, לסטירה קלילה ושנונה, אך בשנים האחרונות לא היה בר מול; הוא עוודו מצפה לתסריט שיוכל לנצלו עד תומו.

בת הכומר

דינה (שירלי טמפל) היא בתו של דוקטור שלדון (רוברט יאנג), כהן דת בעיר אמריקאית קטנה בתחילת המאה.

דוקטור שלדון עומד להיות בישוף, אולם כאשר דינה מתחילה להראות סימני "קידמה" מובהקים, כמו משאלה להביא דוגמניות עירוניות לאקדמיה המקומית לציור, והצטרפות לאיגוד לשיווי זכויות לנשים — סיכווי לעליה בדרגה בכנסייה מתחילים להתערער.

הכל נגמר בנצחון כפול: הקידמה נוצחת את כוחות האתמום והשיעמום — את הצופה האומלל.

קרי גרנט (הייתי כנה ממין זכר)

האשה — היתה איש

עולמנו זה הקטן

שרת-העבודה מאיימת להביא מאיטליה בנאים מקצועיים. הבנאים מאיימים להביא באיטליה שרים מקצועיים.

בנאי תל-אביב. בקורס לקסיפת פרי הדר שערכה הסוכי נות לעולים חדשים הסביר המדריך את שאלת זמן הקטיף. אחרי ההסבר פנה המדריך לאחד העולים, ושאל: "ובכן, פנה הוא הזמן הנוח ביותר לקסיפת פרי הדר?" ענה לו העולה: "כשהשמש איננו בפרס".

עורך אמרנט. תל-אביב. במשפחה ישבו והתוכחו על המאמר "הגנה בפני האטום" ("העולם הזה" 669). אמר אבא: "עלינו לא ישילו פצצה אטומית, כי היא עולה כסף רב". אמרה הבת הקטנה: "חבלי אילו היו מטילים עלינו פצצה כה יקרה, היינו מת' עשרים".

יחזקאל וידנברג. חיפה. הצבא האמריקאי בקוריאה סוחב אחריו את צבא הצפון.

איש עומד בתור במשרד דואר החבילות. "לא כדאי לך לעמוד בתור", אמר לו הפקיד, "הסוכריות שבחבילה חמוצות והשוקולדה מקולקלת".

זאב כהן. ת"א. בתחרות של בחירות בהונגריה קיבלו שלושה הזוכים: עשר, שבע ושלוש — שנות מאסר.

א. ר. ת"א. עורך נכבד, — התדע מדוע הרג קין את הבל? כי בשבתם יחד בשדה היה הבל נוהג לספר לקין בדיחות ישנות מ"העולם הזה". (אל נא תקבל את דברי כאיום).

ר. רוט. ראשון לציון. שאלה: ב"העולם הזה" התפרסמה תמינה של מים ליאון בבגד ים של 1950, והנה הוא עלי תאנה בלבד. מה תלבש מים ליאון בתקופת השליכת?

שלמה ארז. קיבוץ אראל. תשובה: בחסופת השליכת תרחץ מים ליאון לא בים אלא באמבט.

פרס של לירה אחת זוכה הבדיחה ה' מתפרסמת ראשונה במדור זה.

למינימים. האדם ילמד באמצעות שטות מחוכמות לפלג אטומים, ישכיל בעזרת הקרנת חמרים רדיו אקטיביים ומכשירי ענק המכיר גים צקלוטרונים לקבל מהאטומים את הדר ריש לו. הוא ישכיל להפוך אטומים כבדים לקלים, ואולי גם יגיע למטרתם הנכספת של האלחמימים מימי קדם — יצירת זהב מאטומים קלים. טפיסי אטומים שונים ינוצלו בתהליכי חיים רבים. שטות "אטור מיות" תשמשנה לרפוי ולמלחמה בחידקים ווירוסים מזיקים. דרכי החימיה החדשה יאפשרו לאדם לכוון את התהליכים שבפנים התאים. חידקים רבים ישועבדו לאדם וכוחם ינוצל לתהליכים רצויים.

ערך החימיה האורגנית, היא חומית הפחמן, ילק ויגדל עוד יותר. האדם יקבל מליוני תרכבות פחמן חדשות במידה שיש כיל להשתמש במעבדותיו בטמפרטורות נמוכות עד קצה היכלה, בחום בן מליוני מעלות ולחץ בשעור של מאות אלפי אט' מוספרות. כיום השכלנו לייצר חמרים פלס' טיים מופלאים, המשמשים לתעשיית כפתורים מזה ומטוסים קלים מזה! הגומי הסינטטי מתחיל יותר ויותר להתחרות בגומי הטבעי, הצבעים המלאכותיים, שמקורם הוא הפחם, דוחים לגמרי צבעים טבעיים. בעתיד נשכיל לייצר חלבונים קרובים, קרובים מאד לחל' בן הפרוטופלסמה שבתא, הוא עקר חומר הגוף החי.

חמרים סנטטיים עד אין סוף ירכבו על כל שעל וצער. תרכבות מרכבות של בור, צורן ואחרות תופענה בכמות לא פחותה מאלו של פחמן, חמצן ומימן, כמקובל בחימיה האורגנית של ימינו.

כל זה יצריך עבודה מדעית כבירה, אפשרויות חקר ולמוד עצומות. מספר היכלי המדע לא יפגו לעומת מספר בתי החרושת ומקורות הכוחות. יש להניח, שמחות וכי' חות האנושות יופעלו באומץ ובמרץ למט' רות פתוח המדע לטובת האנושות ולא להשמדה הדדית, העלולה להיחלף להשמדה טוטלית. הטבע מוכן לרשותו ו' לשלטונו של האדם הנוער, המחפש החוקר, ורב יכול להיות חלק בני עמנו הגאונים בכל זה.

שאינם בווערים, על מנת לאפשר למתכת המגורה להתלבן עד למקסימום. קשר עם הזכוכים

במרחק של עשרות ק"מ מפני הארץ מצויה באטמוספירה שכבת הגז אווין (אחת מצורות החמצן), המתהווה בהשפעת הקר' גים האולטרא-סגולות הנמצאות בהרכב קרני השמש, שכבת האוון עוטה את הארץ בשכבה דקה אבל סמיכה, חוסמת את הדרך לרובן של הקרנות האולטרא-סגולות. עודף הקרנים האלו, היה בודאי מסוגל להחמית את החי על פני הארץ — ועל כן מצויה עליו שכבת האוון. לעומת זה נמנעות כמויות רצויות וחשובות של קרנים אלו מבווא לארץ, גלי הרדיו נעכבות ע"י שכבה זאת. והרי מנוחת העתיד שאינו רוח כלל וכלל: עמודי תרכבות אמוניק טעונים חשמל עולים למרום, עד הגיעם לשכבת האוון. שכבת האוון מתפרקת, מנווהים בה "החיות" שורגם עוברות הקרנים האולטרא-סגולות בצורת זעזועים אקטור-מגנטיים. זומים בתי נראים אלה ממוינים את התפתחות החיים על פני ה' ארץ, מקור כוחות חיוניים מגיע אינו. גלי הרדיו חודרים דרך הנונות אלה, אינם מוחזרים אחרנית. מועפים לחלל העולם, מגיעים לגופי שמים שונים. נוצר הקשר בין חושבי הארץ וכוכבים אחרים...

לתוך כדור הארץ תמונה מטרתית עוד יותר מתגלית נוכח אפשרויות כבוש המעמקים. תהומות המגמה הרוחתות במעמקי כדור הארץ, כמר' יות החם החבויות בתוככי הארץ — כל זה ימצא בתחום המגע של האדם. צנורות עומק מיוחדים שיגיעו עד 50 — 20 ק"מ עומק יביאו את האדם למגע עם שכבות שחומן מגיע ל-700° — 500°. חום פנים הארץ ישמש את צרכי האנושות, לא יהיה יותר הכרח בהשמדת יערות, כמויות פחם, הדרושות כל כך לתהליכים חימיים. לא יהיה צורך בשמוש הנפט האחרים. מליוני קלוריות יזורמו בצנורות אלו לפני הארץ. בתי החרושת ובתי המגורים יקבלו כמויות חם רצויות, הקרה הנצחה של הצפון והדרום הרוחקים — יותן להסקיה! — יתכנו שנויים כבירים באקלים אזוריים רבים, מוכריות ההפכה לנאות פוריות... אלא שזאדם לא יסתפק ביבוא החום ממעמקים, בחום שיתחרה בו. השפעת חום השמש ויש' לים אותו, הוא ישאל לנצול מקורות העושר הצפויים בתוככי כדור הארץ. ובי' עצם כבר התחיל הקרב לנצול האוצרות האלו.

הקץ למיכרות לא יהיה צורך בעבודת מכרות מפרכת — התפתחות הטכניקה תאפשר את השמוש באוצרות הפחם מבלי לרדת למעמקים. הכיצד? דוגמא לכך אנו מוצאים כבר היום בהפקת הגפרית. אדי מים מתיכים במעמקים את הגפרית, זרמי הגפרית המור' תכת מועלים לפני הארץ באמצעות צנורות תחת השפעת לחץ האוויר. למה, איפוא, לא נוכל לכוון את אדי המים שתימם יעלה ל-700° — 500°, למקום העפרות המ' כילות מתכות, ולהורים לפני הארץ דרך צנורות מיוחדים ואיתנים, שגודע בטח לייצר, זרמי תרכבות כסף, עופרת ואבץ מותכים? ואשר לפחם: באמצעות צנורות נוכל לשר' פו במעמקי האדמה ותוצאות בערתו הח' שובים יכונו ישר לשמוש התעשייה — תחליף הנעשה כעת בבתי חרושת מיוחדים לאחר תפוקה במכרות כנ"ל. תרכבות רבות ומשונות תשרפנה במעמקים, גזים חיוניים שיוצרו בדרך זאת, יועלו לפני הארץ, מלחים שונים יומסו במקום רכוחם במעב' קים ויועלו באמצעות אותן התמיסות. המיסות חומצתיות חזקות תמוססנה מתכות כבדות — יוצרו מלחים מוכ' גים לחרושת החשמל ולשמוש.

כל קלית כדור הארץ תהיה מנוקבת במליוני צנורות מעמקים להפקת חמרים חשובים. ירד מהפרק מנופול מדינות מסור' מות לחמרים חשובים... נצור האטום יום חשוב יהיה לאנושות בו ישכילו לאסוף אטומי אורניום מפורזים ולהפכם למנועים אנרגטיים עצומים. לדברי הפיסיק' אים עולה מלאי אנרגיה האורניום פי 10 על מלאי אנרגיית הפחם. המנועים החדשים יוכלו לפעול ללא לאות במשך אלפי שנים! מקור אנרגיה עצום יניע את ספינות האוויר והים. מראות ענק "תצודנה" את אנרגיית קרני השמש ותהפוכנה אותה לחום. נצול מלא ינוצלו מקורות האנרגיה של הפחם. "הלבן והחול" (הכונה למקורות האנרגיה שבמי הנהרות והים). כתוצאה מכל זה תראה מהירות תנועה בשעור כמה אלפי ק"מ בשעה כמהירות רגילה, המרחקים בין מרכ' זים חשובים וערים יקטנו למעשה עד

והנה במקצת מתאוריהם, שלדעתם ממשיים בהחלט ונובעים באופן הגיוני מכל התפתחות המדע עד כה.

האוויר למען האדם נציץ קרנים כל לאטרוספירה. זו השכבה האווירית, הזעומה את כדור הארץ. כבר דובר רבות על כך שאורניום וסטרונטיום יעו למרומם שמעבר לעננים 100' ק"מ במהירות המגיעה למהירות הקול. יחררו למרומים גם פגמי המדע החימי, חומר האויר יועמו לרשות האדם. בתי חרושת ענקיים יפיקו מהאוויר את הגז האציל הליום, ישרידו ובין החמצן והחנקן המצויים באוויר, נחלי חמצן במצב נוזלי יזורמו לאורך צנורות מקוררים לבתי חרושת — והתוך המתכות בבתי-החרושת בתנאי התחוך יעשה בקלות של אדוי מים במעבדה! ותקבל חנקן נקי, שכוחות מתח חשמלי יתפכוהו לחומצה חנקנית. החנקן בתור טיוב קרקע יגיע בצנורות כמאיות עצומות לשדות, היבולים יגדלו פי שנים, פי שלושה! צנורות אחרים יובילו את זרמי הגזים האצילים שיתקבלו מהאוויר — כמויות עצומות של נאון, קריפטון, קסגון, שאפשר לנצלן לתעשיית מנוורות (כ' דוע ממלאים מנוורות חשמל בגזים אצילים

האטומיה מתגשמת

שוב מרותקים מיטב המוחות האנושיים להמצאת נוחות, לרט עצומים יותר, גוראים יותר, שוב גויטו מיטב המעבדות, מ טכ' מ-וינזומחקר, כדי לומצא המצאות לרי' תוך יעיל יותר של פרות המדע לצרכי ההטמה. פצנות מ'ן צילות סורקל ו' מטוסי דהף עומדים על סדר היום. ובכל זאת ממשך המוח המדעי בדרכו לגיוני כחות פרוקטיביים לשינור רמת-המחיה האושיה. על האפשרויות המעשיות, העלוי' לות ההתגשם בעשרות השנים הקרובות, מוסר ספרנו לעניני מדע בצורה אוטור' פיסטית:

לו מהלך המאורעות היה מניח לאדם לפתח את המדע לצרכי השלום בלבד — איוו סכויים גרתיים, פנטסטיים ממש היו מתפתחים לפניו במשך הדורות הקרובים!! חוקרים רבים בכל קצוי התבל חורמים על פעמי המדע המנצח, ממחישם בעצמם את תמונות העתיד. ודוקא בימים קודרים אלה, עת מחדש מאימות על האנושיות שנות התמודות אכזריות—כדאי לעיין ב' פנטסיות הריאליסטיות של גדולי המין האנושי.

תשבץ מס' 34. A 10x10 grid with numbers and black squares. Below the grid are three puzzles: 1. מאוון: (1) כובש יוני גדול; (2) פרי מתוק שקליפתו מר; (3) שור הבר הקדמון; (4) מובן; (5) בלורית הארי; (6) מקור מים; (7) נעימה; (8) ארץ איים שכנה; (9) חברת שיכון לאומית; (10) פקודה; (11) מעוט משקל; (12) מפל מים; (13) קנה בליעה; (14) ספר ילדים מפורסם; (15) קטן קצוץ; (16) מצוי ליד כל תחנת אוטובוסים; (17) אשת אברהם; (18) שלהבת; (19) מגדל צופים; (20) תבואה; (21) המאור הקטן; (22) בתיכי; (23) מידת הלח; (24) קומפוזיטור גרמני בסוף המאה הקודמת; (25) מסמר המוכנס ביד; (26) מעל; (27) קצה הצנור; (28) מסוגי הספרות היפה; (29) מחבב; (30) מגיע לבושה; (31) גבור שיקספירי; (32) מיצר ימי בתורכיה. 2. מאוון: (1) יבשת ארוכה; (2) אופירה מפורסמת; (3) מדת התבואה; (4) נובל; (5) עני; (6) מכשיר קצירה; (7) בירת אשור; (8) מגבוריו של צ'פלין; (9) מה שנשאר על הגפן אחרי הבציר; (10) חלק החומש; (11) בן זוגה של הקשת; (12) גוש מתכת; (13) כלי דיגים; (14) לא רע; (15) לבוש; (16) פעולת הריאות; (17) מלך יהיר; (18) גוש אדמה; (19) איראן; (20) נקודה שהוקמה מהריסותיה נגב; (21) קרבות; (22) עצלן; (23) גוף; (24) קריאת עידוד; (25) ממצא הידנאמיט; (26) פדה; (27) זמר (מלא); (28) יחידת כח השמלית; (29) לא קהה. 3. מאוון: (1) מרבק; (2) מאליק; (3) עורב; (4) תחש; (5) שח; (6) קינן; (7) זן; (8) ערגה; (9) אוטופיה; (10) נמל; (11) אדי; (12) תג; (13) שעמום; (14) בים; (15) דאר; (16) ביתוס; (17) כח (35); (18) קא; (19) שמירמית; (20) חרדל; (21) יד; (22) נאמן; (23) רע; (24) אוב; (25) לבוש; (26) אמנון; (27) טניס. מאוון: (1) רע; (2) בוקה; (3) קרי; (4) את; (5) להלוחית; (6) יש; (7) משען; (8) בן אדם; (9) הנהגה; (10) חרמש; (11) נון; (12) זפת; (13) גלעד; (14) אור; (15) מאירסון; (16) ביש; (17) בוקר; (18) מכשיר; (19) בית אל; (20) סמדר; (21) חמד; (22) אין; (23) אל על; (24) חנון; (25) מבט; (26) אב; (27) בו; (28) ש'. פרי' השביע יפוחרי תשרן מס' 32 נחמה ינגט, רחוב שלום עליכם 54, תל-אביב — "בשדות פלשת" אריה נגה רח' בנייהודה 208 ת"א — "הכלכלה בימינו" לגר. היקס חוה פסטון רח' הלל 35 חיפה — "ידי זהב", אגודת רוסיית

מאקראתור מושק ידיים

נשיקתידי אבירית עוררה שוב סנסאציה עולמית. רומנטיקה? לאו דוקא. ובכל זאת — פרשת מיסתורין.

מלחמה בלי צנזורה

הקהל האמריקאי אינו נוהג ברחמים רבים עם ממשלתו כשהוא מבקרה על מעשיה בקוריאה. לפעמים נדמה כי הממשלה יכלה למנוע בקורת זו לוא צנזרה את הידיעות מן החזית.

דוגלס מאקראתור ומאראם צ'אנגיקייצ'ק

אבא טרומן לא הרשה

כיצד שואלים אותו? שאלה עדינה. כי הגנרל עלול להתרגו, ובכלל הוא איננו אשן שיעז להרגיו את הגנרל, גבור הקהל (יש הרואים בו את נשיא אמריקה במקרה של מלחמה). לבסוף שלח הנשיא את יועצו, הארימן, כדי לשאול בטאקט ובעדינות להסברות מפי הגנרל.

דעתו של הגנרל היתה פשוטה. פורמור זה חיונית להגנה האמריקאית. אם תיכבש בידי הקומוניסטים, יצטרכו האמריקאים להפקיר את כל קורההגנה שכוננו בשרשרת האיים מול היבשת האסיאתית, ולהיסוג לקר אח, קרוב באלפי קילומטרים לחופי אמריקה. לכן הבטיח לצ'אנג, שאינו אהוד כלעיקר באמריקה, את כל העזרה הדרושה להגנת האי בפני פלישת מאריטסה.

מה עשה הנשיא? הנשיא מעריץ את מאקראתור הערצה עמוקה, כגנרל" הצהיר דובר הבית הלבן, "אולם הוא סבור שהחלטות פוליטיות חייבות להתקבל בוואשינגטון, לא בטוקיו". אח"כ פרסם הנשיא הצהרה משלו על המדיניות האמריקאית לגבי פורמורה; אלא שאיש לא הבין מה ההבדל בין הצהרה זו ובין הצהרתו הקודמת של מאקראתור.

מצרכי ניילון מן השוק. חנויות אלה לא עשו כל מאמץ לעצור בביקוש, ויחסם הוא: "רק אחד? מדוע לא תקני שתיים?" וזה הזכיר את החשמלאי ברחוב דינגווף בתל אביב. רציתי נורה שתתאים למיתקן בגודל טרה שלי. חשמלאי זה קיבל משלוח של חמישים. "האוכל לקבל שתיים?" שאלתי. "אנא, קח רק אחת", ביקש החשמלאי. "כי הנה, חמישים אלה צריכות להספיק לי לחדשים."

סוכני הטלביזיה לא אחרו מהשתמש בהזדמנות. מובן שאפשר שמקלטי הטלביזיה יתקרו, ואולי גם ייכסק הייצור לזמן מה. אפשרות זאת השפיעה על הצבור. הלכתי עם מכרים שרצו לקנות מקלט טלביזיה. בחנות היו כתריסר. בכל פעם שנשאלה המוכרת על פרטי המתקן או על מחירו, היתה צועקת לבעל העסק: "האם מתקן זה למכירה?" כמעט כולם עוד היו "למכירה", אבל מאחר שהחנות לא יכלה לערוב כי המתקנים יהיו שם למחרת, קנה מכרי מתקן אחד מיד. הוא גם לא בדק אם המתקן פועל. סוכר נאגר בכמויות גדולות. אחד מתוונני המכולת ניסה לעצור בהתייפלות הקונים בהודעה כי יש לו מלאי של 60 אלף ליטר (אות 14 וחצי טונות). הוא הבטיח לתת 5 ליטראות סוכר (קילו ורבע) לכל הקונה מצרכים ב10 דולרים בחנות.

"יש לי הרבה סוכר", אמר. והנשיא טרומן אומר אותו דבר. אלא שאפשרי מאד כי עקרות הבית אינן מקשיבות לנשיא.

זושה בקוריאה

אחרי מלחמת העולם האחרונה (וגם אחרי מלחמת העצמאות שלנו) קמה שורה שלמה של סופרים-חיילים בכל הארצות שתארו בריאליזם אכזרי את מעשי-הזוועה אשר כל הצבאות התרגלו לבצעם — כתוצאה מתהליך בינלאומי של התפרעות המוסר הצבאי.

אולם עד היום לא העזו גם סופרים-חיילים לתאר מעשי זוועה של צבאם בעצם ימי הקרבות. עד שבא ג'ון אוסבורן, סופר אמריקאי וותיק, ושלח ל"טיים" כתבת-

העתונאי ג'ון אוסבורן הצנזורה לא אסרה

חזית מקוריאה: "צבא ארצות-הברית מבצע מעשי זוועה נוראים... כפרים שלמים מו-שמדים מפני שיתכן כי האויב יסתתר בהם... פליטים נוריים ומופגזים מפני שאולי יש ביניהם חיילים צפוניים... שבויי-מלחמה נהרגים מפני שאיש אינו רוצה לטרוח ללוחם לעורף... סוחטים ידיעות משבויים באמצעים כה נוראים עד שאי-אפשר לתארם..."

כיצד העבירה הצנזורה כתבה זו? התשובה היא: אין צנזורה. הסופרים האמריקאים עצמם ביקשו כמה פעמים להנהיג צנזורה, כדי להימנע מפרסום ידיעות העלולות לגרום לאסון. אולם מאקראתור סירב: הסופרים חייבים לשעבד את עצמם רק לצנזורה עצמית של מצפונם והגיגונם. הגיונו ומצפונם של ג'ון אוסבורן ציוו עליו לפרסם תאור זה של מעשי-זוועה.

"הילדה שלא גדלה"

לפני שלושים שנה נולדה בת לאם אי-רופית צעירה בסן. התינוקת היתה בריאה

הסופרת פירל בוק

הרופאים לא הועילו

ויפה, אולם שמחת האם נעכרה כעבור זמן מועט. נחברר לה שהילדה תשאר ילדה כל ימי חייה.

תחילה נחמו אותה הידידים. אולם השינים נים עברו, והאם קראה לרופא. אחרי הרוי פא האחד באו רופאים רבים בכל רחבי העולם. האם הביאה את הילדה אל כולם, צמאה לדבר תקווה. אולם כל התקוות נתי אכזבו.

עתה פירסמה האם ספר קטן על בתה: "הילדה שלא גדלה" מאת פירל בוק.

בפשטות הנוגעת עד לב מספרת הסופרת את קורותיה — כיצד הלכה ממוסד חינוכי אחד למשנהו כדי למצוא בית-ספר מתאים לבתה, כיצד נתאכזבה מכל המוסדות אחרי שעמדה על היחס השלילי של המחנכים לתלמידיהם — עד שמצאה לב סוף מוסד אחד ששם לו למטרה לתת לילדים האומללים אושר בחייהם.

אולם הילדים אינם אומללים כלל — אומרת פירל בוק. הם חיים במצב של ילדות נצחית, של אושר נצחי. הם מאפיכים סיפוק עמוק מערמה של חול, מסמרי-טוטים צבעוניים, מתקליטים מעטים. "עלה על דעתי שילדה זו תעבור את חייה כמלאך בשמים".

ועוד נחמה מצאה פירל בוק לעצמה ולשאר ההורים של ילדים דפקטיביים: ההתכתחות האיטית של ילדים אלה מאפשרת למדע לעמוד על שלבי ההתפתחות של השכל האנושי בכללו, ומחקר זה איפשר טכניקה משופרת בהרבה של החיינוך הניתן לילדים גורמליים.

אמריקה: מלחמה וגרבי ניילון

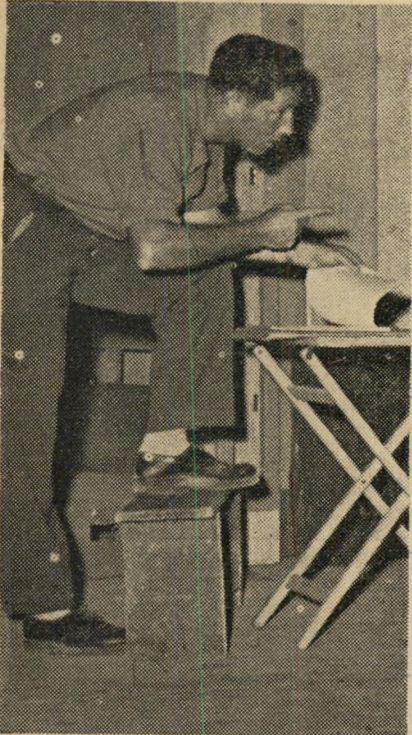
"רוב האמריקאים הבינו שהמלחמה העולמית היא בלתי-ינמנעת!" כך מסכם "טיים" את מצב הרוח של האיש ברחוב. מה מראה נכונות זו מקרוב — על כך מוסר לנו סופרנו מונטי ג'ייקובס מצינקה, בירת "המערב התיכון" של ארצות הברית:

גידם חנור הביתה

והפגם הטכני הגדול ביותר: הבדיחות. יש במחזה כמה דברים שאינם לעצם העניין. אחד מהם הוא בדיחות תפלות כגון: סבא טבצ"י ניק מכנה לטלפון בשם טראקטור (או מחוטל). האורחים רוצים לרכוז כי הם מצפים לכיבד, ואחד אומר: "תודה, כבר אכלתי — לפני יומיים". אחרי זה "שתיתי" — לפני שבועיים; ואחרי זה "לפני חרשיים". ומישהו נשאר תקוע כחורן ביבשה, ואחרי זה עוד אחד נשאר תקוע כחורן ביבשה, ושוב תירן ביבשה. ו"שוכתי גיזיין" ושוב "שופתי גיזיין".

ועתה לעצם הבעיה: משרד השיקום כבר זכה לביקורת חריפה מכמה צדדים. האמת היא כי כל שיקום לא יחזור לנכה את הפגם.

הדראמטורג יגאל מוסינון
"תודה, אכלתי לפני יומיים"

שבגופו, ומשום כך אין שיקום מלא אפשרי כלל. אבל הרי אין לבוא בטענות בלתי מבוססות כלפי מוסד צבורי שעזר במלוא יכולתו לגבורי הקרבות, ללא ליאות.

לעומת זאת ממלא המחזה שליחות חברתית בהוקיעו את יחס הצבור לנכים. (ביחוד חשו בזה הנכים שחזרו מן השבי, ויחס זה בא להם בהפתעה). הצבור, תחת אשר ירחם על הנכים, מרחם על עצמו, ואינו רוצה לראותם. לשבחו של "המטאטא" יש לומר כי התיאטרון השתדל להציג את התומר הנתון לו בצורה הטובה ביותר. גם אבסורד זה ששמו קביצקו (באך) וגם סטאנדארד זה של סבאיטובלב (לונדון) וגם דמות רפאים זאת של בלאנק הגדם (פרדו) הצליחו בכל זאת לשכנע, עד אשר שבנו וחשבנו על מה שראינו.

מירד

יגאל מוסינון, בן 33, איש קומה, גבה מצח, מיובל כפות, חבר מושב ואב לארבעה ילדים, כותב מחזות כבר שנים רבות. אחד מהם, "בערבות הנגב", הוצג לפני שנתיים ע"י "הבימה", והיה צרוף (שלצערנו אינו נדיר) של הצלחה קופתית וכשלון ספרותי. עתה מציג "מטאטא" את מחזהו של יגאל בשם "יום לאחר המלחמה".

מעשה בחייל, בלאנק שמו, שהיה ידוד משי פחת גלין משנים רבות, והוא ארוסה של אורה, בת. בצבא שרת יחד עם יורם, הבן, ונפצע בשעה שהציל חייל יורם. מלבד שנים אלה כוללת משי כחן: גלין את הבת עליוה, חיילת משוחררת (אורה) משום מה, לא שרתה בצבא, את האב, האב, מהממונים על הרכוש הנטוש, ואת הסב, אביו האב, טבצניק, אבן מאילניה.

בבית גלין מצפים לשובו של בלאנק, איש כורכו. והנה בא יורם, שיצא לקראתו, ויכספר כי בלאנק חזר גדם. אורה מודעצת ומסתגרת בחדרה. כל השמחה לקבלת פני החזור מופרת. בין הבאים לקבל את פני בלאנק שני טרי ראים מן הגדוד, אברהם ושלמה. שניהם עובדי דים כנהגים במשרד הרכוש הנטוש, ושניהם מאוהבים בבתיה, בת הזוג זומרה, הבא העירה כדי לקנות מאת טבצניק הוקן את נחלתו. לשלמות האנסאמבל נע בבית גלין פקיד בשם קביצקו, מפקידי משרדו של גלין, המחזר אחרי אורה.

כעבור כמה ימים רואה יורם כי לא רק אורה הפנתה עורפה לבלאנק, אלא החברה כולה. יורם עסק בעניין שיקומם של הנכים עוד לפני שובו של בלאנק, ועתה מתעוררת הבעיה בצורה אישית. יורם מציע לבלאנק כי יגולו מן הרכוש הנטוש לשם שיקומו של בלאנק, אבל הלה מסרב בתוקף, — גנבה איננה טיבה בעיניו מפילא:תרופיה. בכל זאת מזכיר כים שני הנהגים, אברהם ושלמה. לשוחח בתכנית זאת, הנראית להם קלה ונוחה. הדברים מגיעים לאוני קביצקו, וכשנעלמה מכוונת טעונה, ונהגה נאכר, חל מיד החשד על יורם כי שותף הוא לגנבה. יורם מודה.

בלאנק רוצה לעזוב את בית גלין, אבל האב מעכבו לצרכי חקירה. עלבון זה שיבר את רוחה של אורה, הרוצה להתפייס עם ארוסה, ואחותה מסייעת לה בזה. בשעת החקירה מתברר כי הפושע הוא קביצקו, שזיף תעודות כדי להפיל את הנהגים בפת. אז נשאל יורם למה היה עליו להודות בפשע שלא פשע, והוא מגלה כי רצה לזעזע את מצפון הבית בקשר ליחסו אל החייל הנכה, והוא מסיים במונולוג שכוחנו לזעזע את כל רצופים.

המחזה בנוי מתוך יציעת חוקי הדראמה, ויש בו המתח, התסבוכת והפסגה, ואחריהן התרת העלילה כראוי. בכמה מקומות (כמו בניסתו של בלאנק) מודעצעים הצופים עד דמעות, והזוג זומר (קרמניק ואבא) הוא כמזעק מן החיים. החייל הגדם עצמו כמעט שאינו נראה. לפני שנעבור אל יסודות המחזה, יש בו כמה פגמים כמעט טכניים. קביצקו, הביורוקראט שלא נלחם, הוא אובייקט נאה לשאה, אבל במחזה הוא טפש. אין בין המשתמטים כאלה המדברים בזלזול על פצועי הקרבות, כפי שעושה זאת קביצקו. להפך, דוקא הפחדנים, הקאריריסטים ודומיהם, הם הקושרים תהלה לגבורי הקרבות, ללא ליאות וכשיהיה צורך בגבורי קרבות נוספים סמכו על אלה שיביאו דוגמות נאות מן העבר.

ברכה שנה טובה

מאת
שהם שדותי הים
סוכנים כלליים של:
צרים
חברת השיט הישראלית
קו ישראל-אמריקה

ת פ ר י ט
ה י ר ח ו ן ל כ ל
להשיג בכל הקניסכים
שפע חומר ותמונות
הופיע

קצרנות
נמדת בקלות מפליאה על ידי מיליונים אנשים בכל הארצות וברוב השפות בעולם לפי שיטת גרג הפשוטה בראשית ספטמבר נפתחים קורסים חדשים לקצרנות עברית ואנגלית לפי שיטה נפלאה זו בהנהלת מר ה. קמפינסקי הירשמו מיד — והבטחתם לעצמכם מקום בכיתה! ח'פיה: (ימים א, ו) אצל מר קמפינסקי, רחוב פזנר 19. תל-אביב: (ימים ב, ג) מלון "אירופה", רח' אלנבי 42, טל' 2913. ירושלים (ימים ד, ה) מלון "ויטא", רח' המלך דוד 21, טל' 2515. **ה ה צ ל ח ה מ ז כ ט ת!**

תאני תנובה

פרי מובחר באריזה היגינינית

הכמאי אוקסנברג מסביר פציה לשחקניו, שופתי גיזיין

מה קרה בתש"ד?

תנאי השתתפות:

- יש לענות על כל השאלות במדורים "מכל העולם", "במדינה", "משאר המדורים" - "פשעים", "קולנוע", "מוסיקה", "תיאטרון", "ספרות", "ספורט" -- יש לענות לפחות על כל השאלות בשלושה מן המדורים.
- את התשובות יש להעתיק כמכונת כתיבה או ככתב-יד ברור ולשחן למערכת. נא לציין בעמוד התשובות במקום בולט שם הפותר וכתובתו. (דוגמא של תשובה: "מכל העולם" 1: (ב) טרומן.) בין הזוכים בהתחרות יוגרלו חמשה מנוייהנם על "העולם הזה" לשנה אחת.
- על המעטפה יש לציין: מערכת, "העולם הזה", ת.ד. 136, תל-אביב, חידון המאורעות.
- התאריך האחרון למשלוח התשובות: 15 בספטמבר.

מכל העולם

- ביום 23.9.49 נודע לעולם על הימצאות הפצצה האטומית בידי הסובייטים מפי:
 - (א) סטאלין
 - (ב) טרומן
 - (ג) רדיו ברלין
 - (ד) אבא אבן
- ביום 24.9.49 נידון למות בהונגריה והודיע שפסקדינו צ'ק:
 - (א) מתיאס ראקושי
 - (ב) בלה קון
 - (ג) אדמירל הורטי
 - (ד) לאסלו רייק.
- ביום 29.9.49 ביטלה ברית המועצות את חוזה הידידות שלה עם:
 - (א) מדינת ישראל
 - (ב) ארצות הברית
 - (ג) יוגוסלביה
 - (ד) ארגנטינה.
- ביום 7.11.49 יום המהפכה הרוסית, הועמד בראש הצבא הפולני:
 - (א) המרשל זיקוב
 - (ב) בריגדיר פאנפלוב
 - (ג) הגנרל אדנס
 - (ד) המרשל רוקוסובסקי.
- ה"ברית הלא-קדו" שה" (ערבים, קאטולים וסובייטים) הצביעה ב" יום 12.49. 9 בעצרת אר"ם למען:
 - (א) איסור השימוש בפ" צצה האטומית
 - (ב) הסכם בינלאומי לאיסור ציד הלויתנים
 - (ג) בינאום ירושלים,
 - (ד) תכנית מרשל.
- בהפיכת שישאקלי בסוריה נרצח ביום 18.12.49:
 - (א) אף אחד לא
 - (ב) חוסני זעים
 - (ג) סאמי חינואחי
 - (ד) האמיר ארסלאן.
- ביום 12.49. 27 הוענקה העצמאות לאינדונסיה ונתמנה כנשיאה:
 - (א) באו דיי
 - (ב) הוצ'ימיני
 - (ג) סוקארנו
 - (ד) סון יאט-סן.
- ביום 21.1.50 נפגשו מארצות-הסוד והמרשל סטאלין וחתמו על חוזה ידידות רוסית-סודנית ב:
 - (א) הונג-קונג
 - (ב) קנדימות
 - (ג) כצצות דהף
 - (ג) פצצת מימן
 - (ד) חייוקי עגבת.
- ביום 23.2.50 נתקיימו הבחירות לפרלמנט הבריטי ולא נבחר אף ציר אחד של מפלגת:
 - (א) הליברלים
 - (ב) הקומוניסטים
 - (ג) מורדי הלייבור
 - (ד) השמרנים.

במדינה

- ביום 9.10.49 הגיעה לארץ בראשות מל גורדון קלאפ -
 - (א) ועדת הפיוס
 - (ב) קבוצת הסקר
 - (ג) ועדה אדיהוק
 - (ד) ועדת סימון הגבולות.
- ביום 13.10.49 הועבר אברהם צפתי לבית חולים לחולי רוח אחרי:
 - (א) רצח אשתו
 - (ב) רצח ברנדוט
 - (ג) כניסה בלתי-חוקית לארץ
 - (ד) החזקת טכנ באולם הכנסת.
- ביום 15.10.49 הפרו מאות חיילים ומ' פקדים גבוהים את פקידת הרמטכ"ל ע"י:
 - (א) הריגת מסתננים
 - (ב) השתתפות בכנוס פלמ"ח
 - (ג) וסיעה בשבת
 - (ד) שכינת רעב במחנה אמונים.
- ביום 22.11.49 וסתים משכט איסר בארי שנאשם בהריגת מאיר טוביאנסקי, פסק הדין היה:
 - (א) עונש מות
 - (ב) יצא חזאי
 - (ג) 24 שעות מאסר
 - (ד) 50 פרוטה קסט
- לפי הודעת שרה-אצור עלתה לנו מלחמת העצמאות -
 - (א) 100 מיליון לירה
 - (ב) 15 מיליון לירה
 - (ג) 1000 מיליון לירה
 - (ד) לא כלום
- "יום קבוץ גלויות" הוכרו לרגל:
 - (א) מיליון יהודים בישראל
 - (ב) העליה מתומן
 - (ג) העלאת עצמות הרצל
 - (ד) פתיחת הקונגרס הציוני.
- ביום 27.11.49 היה נשיא ישראל, חיים ויצמן, בן:
 - (א) שמונים ושנים
 - (ב) שבעים וחמש
 - (ג) ששים ושלוש
 - (ד) תשעים.
- השחקנית אליזבת ברנגר עוררה סערה בארץ בגלל:
 - (א) הופעתה בשמלה קצרה מדי
 - (ב) ארובה הכושי
 - (ג) קריאת פרקים מן הברית החדשה
 - (ד) הכרזה אנטי-ציונית.
- הכנסת עברה לירושלים ביום 26.12.49 מפני ש:
 - (א) אר"ם הכריזו על בינאום
 - (ב) נבנו בניני המוסדות
 - (ג) האויר בירושלים קריר יותר
 - (ד) רוב חברי הכנסת גרים שם.
- בכברואר 1950 ירדה זו הפעם הרא" שונה אחרי שנים רבות כמות גדולה של שלג בארץ. הסיבה היתה:
 - (א) המלחמה הקרה,
 - (ב) ניסויים אטומיים בסיביר
 - (ג) מדיניות דב יוסף
 - (ד) גל קור מברית המועצות.
- מס המותרות המורחב שהוחלט עליו ביום 21.3.50 חל כמעט על כל דבר. הוצא מן הכלל:
 - (א) צמר אנגלי.
 - (ב) נישואין
 - (ג) אמבטיות צבעוניות
 - (ד) אמבטיות לבנות.
- לפי הסכם כספי שנחתם ביום 30.3.50 תשלם ישראל לבריטניה סך 3 מיליון לירות תוך 15 שנה תמורת:
 - (א) העברת המפעילים לקפריסין
 - (ב) רכוש ממשלת המנדט
 - (ג) פיצויים למשפחות החללים הב" ריטיים
 - (ד) חיל המצב בעקבה.
- החלק הערבי של ארץ-ישראל המערבית טופח לממלכה ההאשמית הירדנית ביום ה' שנה ל:
 - (א) מות המלך חסיין
 - (ב) הכרת עבדאללה למלך
 - (ג) נפילת העיר העתיקה
 - (ד) הצהרת בלפור.
- בד בבד עם הכרת בריטניה בישראל דה"ורה ביום 27.4.50:
 - (א) הכירה שבדיה בישראל,
 - (ב) הופעלו בתי הדין,
 - (ג) ביקר אדמירל בריטי בתל-אביב,
 - (ד) הכירה בריטניה בסיפוח הירדני.
- האניה הראשונה שהגיעה לאילת ב" יוני 1950 היתה:
 - (א) יוונית,
 - (ב) ישראלית,
 - (ג) עדינית,
 - (ד) איטלקית.
- אחרי שפורסם ביום 31.7.50 צו ה' קיצוב של ההלבשה (נקודות) דרשו ה' סוחרים:
 - (א) למנות את דב יוסף כציר בלוקסנבורג
 - (ב) לערוך בחירות לכנסת
 - (ג) היתרי יציאה
 - (ד) לשנות את הצו.
- בועידת מפא"י ש' נתקיימה ב"50.8.15 גר' מה שרת-העבודה גולדה מאירסון לסערה בגלל:
 - (א) אימוץ להביא פו" עלים מחו"ל
 - (ב) דרישתה להפסיק את העליה
 - (ג) פגיעה אישית בדוד רמז
 - (ד) הופעה במכנסים ארוכים.

קולנוע

- השחקן הבריטי לורנס אוליביה שיחק תפקיד שקספירי בסרט לא-צבעוני שביים בעצמו:
 - (א) הרומן "האיש האחרון"
 - (ב) "האיש האחרון"
 - (ג) "האיש האחרון"
 - (ד) "האיש האחרון"

- הנרי ה" (א)
- הנרי ה" (ב)
- קיסר וקליאופטרה (ג)
- המלט. (ד)

- היצרן-הבמאי דמ ס' קא' של הסרט ש"נציה את מ' עליליו של רוצח נשים צר- פתי הוא:
 - (א) ג'אן גבן
 - (ב) ז'ין קלי
 - (ג) צ'ארלי צ'אפלין
 - (ד) אוסקר לבנט.

ספורט

- מסע ה"מכבים" בין- גוסלביה הסתיים ב:
 - (א) נצחון המכבים
 - (ב) נצחון היוגוסלבים
 - (ג) תיקו
 - (ד) סכסוך דיפלומטי.

ספרות

- ביום 30.10.49 נקבר באיטליה סופר שמת בשנת 1375 והשנוסיה התגדה עד כה לקבורתו. הסופר הוא:
 - (א) בוקאצ'יו
 - (ב) דאנטה
 - (ג) דקמרון
 - (ד) איגנציו סילוונה.

- פרס ביאליק לספרות הוענק השנה לשנים מן הבאים:
 - (א) ד. שמעוני
 - (ב) ס. יזהר
 - (ג) אורי אבנרי
 - (ד) י. קלוזנר.

מוסיקה

- מוסיקאי בעל שם עולמי שחלל לגנן מלפני שנים רבות כמחאה על כיבוש אר' צו בידי הפאשיסטים ניגן בעיירה צרפתית לכבד יום הזכרון לבאך. המוסיקאי הוא:
 - (א) ארתורו טוסקניני
 - (ב) פאבלו קאזאלס
 - (ג) כאדרבסקי
 - (ד) ארתור רובינשטיין.

תיאטרון

- לסיום בארצות הברית יצא השנה:
 - (א) "הבימה"
 - (ב) "אוהל"
 - (ג) להקת רצ'ובטרון
 - (ד) אף לא תיאטרון אחד.

פשעים

- דוד יעקובוביץ, הנאשם ברצח דניאל פקטורי ב"גן כאיר" בתל-אביב התגלה בש' עת המשפט כ:
 - (א) עולה חדש מרומניה
 - (ב) עריק מן הצבא הפולני
 - (ג) נוצרי מקפריסין
 - (ד) יליד ראשן-ציון.
- השוד הסנסאציוני ברחוב המל' ג'ורג' 2 ב'צ' בעזרת שחקן ש' הציג את עצמו כ:
 - (א) קצין בולשת
 - (ב) מיל וגר אמריקאי
 - (ג) פקד מונות
 - (ד) גובה מסים.

מברכת את לקוחותיה וידידיה ואת מדינת ישראל

בשנת בנין ויצירה

שנה טובה

מאהל

בנק אנגלו-פלשתינה בע"מ

קור - טוב

יצרני גלידה
מאחלים לכל לקוחותיהם, ידידיהם, עובדיהם, סוכניהם וכל הבאים אהם בקשרים שנה טובה, שנת שלום ובסוס כלכלי

בנק שרון לבנין ומסחר בע"מ
מברך את כל לקוחותיו בשנה טובה ומאושרת

בנק המזרחי בע"מ
ירושלים - תל אביב
אברך את כל לקוחותיו ובעלי מניותיו בארץ ובתפוצות בכתיבה ובחתימה טובה ובשנת גאולה וישועה
ע"ת תשי"א

לבוני הישוב, לפנינו, למרחיבי גבולותיו סדן ועד אילת

שלוחה ברכת יחזקאל איש "כסית"

"מתע" ביח"ד לצרכי מזון
אגודת יצרני סדרגרינה בארץ ישראל בע"מ

למדינת ישראל לועד הפועל של ההסתדרות ולכל צבור הפועלים המרכז הקואופרציה ומוסדותיו ולכל עובדינו וחברינו ומשפחותיהם ברכת שנה טובה, שנת בנין, יצירה ובסוס המדינה.
"הארגז בע"מ"
תעשיות: מרכבים לנוסעים וכי. רהיטי פלדה למשרדים, תיבות אריזה, צריפים ונגרות בנין, שותף לחברה לתעשיית מקררים חשמליים "אמקור" בע"מ.

לכל ידידינו מכרינו ולקוחותינו שנה טובה מאחלים ד. טופל ובניו סוכנות להסצת עתונים

מברכים את מוסדות הממשלה, צבא ההגנה לישראל, לקוחותיהם, עובדיהם וידידיהם ואת כל בית ישראל

בשנה טובה ומאושרת שנת יצירה, בנין ושלום

מאחלת לתושבי ישראל חברת החשמל לא"י בע"מ שנה טובה

מלון בריסטול
תל אביב
מאחל לכל אורחיו וידידיו שנת גאולה, בנין ויצירה

PARADISE פארדייז
לכל לקוחותינו ידידינו ולכלי בית ישראל שנה טובה

תנובה תשי"א
מברכת את הישובים החקלאיים, חבריה, עובדיה ולקוחותיה את ציבור הפועלים ואת העם כולו בשנת קבוצ גלויות ובנין